

ÅRSRAPPORT 2003 FOR FYLKESMANNEN I SØR-TRØNDELAG

1	Generelt om virksomheten i 2003	1
1.1	Fylkesmannens lederkontrakt.....	1
1.2	Organisasjon.....	1
1.3	Budsjett og regnskap	3
1.4	Saksbehandlingstid.....	3
1.5	Personal- og likestillingsrapport.....	3
2	Sentrale politiske føringer	4
2.1	Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning	5
2.2	Velferd, helse og personrettet tjenesteyting	5
2.3	Barn og oppvekst.....	8
2.4	Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling	10
2.5	Innovasjon og verdiskaping	11
2.6	Samfunnsikkerhet og beredskap	12
2.7	Prioriterte oppgaver på miljøområdet	13
3	Rapportering på fagavdelingens resultatområder.....	13
3.1	Kommunal- og beredskapsavdelingen	13
3.2	Landbruksavdelingen	16
3.3	Oppvekst- og utdanningsavdelingen	18
3.4	Sosial- og helseavdelingen	27
3.5	Miljøvern avdelingen	36
4	Vedlegg	43
4.1	Regnskapsoversikt pr. 31.12.03	43
4.2	Finansiering og sektorplassering av antall årsverk 2003	45

Denne årsrapporten er utarbeidet på bakgrunn av kapitlene 1 og 2 i tildelingsbrevet for 2003 og fagavdelingenes rapporter til fagdepartementene i forhold til sine oppdragsbrev.

1 Generelt om virksomheten i 2003

1.1 Fylkesmannens lederkontrakt

Fylkesmannen har som særlige oppfølgingspunkter i kontraktperioden:

1. Måloppnåelse (3 md.) klagebehandling plan- og bygningsrådssaker: Ved årsskiftet var saksbehandlingstiden 2 – 3 md. Se pkt. 3.1.18.
2. Oppfølging av integrasjonsprosessen ”Nytt embete”: Se pkt. 1.2
3. Samarbeidsutfordringer til Fylkeskommunen: Utforming av en samarbeidsavtale med Sør-Trøndelag fylkeskommune startet i august 2003. Avtalen underskrives i mars 2004.
4. Interkommunalt samarbeid: Se innledning i kap. 2.
5. Se til at saksbehandlingstiden i enkeltsaker ikke overskrider de gitte mål: Se pkt. 1.4.

Utsmykkingen av auditoriet i Statens Hus ble ferdigstilt i 2003, jf. lederkontrakt for 2002.

1.2 Organisasjon

Integrasjonen

Integrasjonen av tidligere Statens utdanningskontor og Fylkeslegen i Fylkesmannsembetet ble gjennomført fra 01.01.03 ved at det ble opprettet to nye avdelinger; Oppvekst og utdanningsavdelingen og Sosial- og helseavdelingen.

Oppgaver og ressurser fra tidligere Forvaltningsavdelingen hos Fylkesmannen ble overført til disse nye avdelingene. Oppgavene og ressursene fra Samordnings- og beredskapsstaben ble slått sammen med resten av oppgavene og ressursene i Forvaltningsavdelingen til en ny avdeling; Kommunal- og beredskapsavdelingen.

Det ble etablert et Fylkesmannens sekretariat (bestående av to årsverk). Sekretariatets oppgaver er rådgivning, saksutredning og prosjektarbeid på oppdrag fra fylkesmannen og avdelingssjefsmøtet.

Administrative ressurser fra de to integrerte virksomhetene ble overført til embetets Administrasjonsstab slik at vi fra integreringstidspunktet har hatt en felles administrasjon.

Omorganisering av fagavdelinger

Det er et gjennomgående trekk at fagavdelingene går bort ifra seksjonering og heller velger flatere og mer fleksible organisasjonsstrukturer med oppgavene fordelt på fagenheter ledet av fagsjefer som faglig ansvarlige. Fagsjefene har normalt ikke personalansvar. En av fagsjefene fungerer som nestleder ved avdelingen eller fast stedfortreder for avdelingsdirektøren.

Miljøvern avdelingen ble omorganisert fra 01.01.03 ved at de tidligere seksjonene for forurensning og naturforvaltning opphørte. Oppgavene ble i stedet fordelt på to fagenheter; en fagenhet plan og øvrige oppgaver i den andre fagenheten (den største). Nestleder ved avdelingen leder arbeidet i den største fagenheten.

Kommunal- og beredskapsavdelingens oppgaver ble fra 01.08.03 fordelt på følgende fagenheter: Bevilling, Juridisk, Plan- og økonomi og Beredskap. Plan- og økonomienheten er direkte underlagt avdelingsdirektøren. De øvrige enhetene ledes av en fagsjef.

Landbruksavdelingen skiftet navn til Landbruks- og bygdeutviklingsavdelingen fra 01.01.04. Oppgavene og personalressursene ble fordelt på tre satsingsområder og en ressursgruppe. Hvert satsingsområde ledes av en fagsjef. Ressursgruppen ledes av landbruksdirektøren. En av fagsjefene er nestleder ved avdelingen.

Administrasjonsstaben har etablert fagenheter med fagansvarlige slik: Regnskaps- og økonomienheten, arkiv, IKT samt servicetorget i Statens hus.

Inkluderende arbeidsliv

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag inngikk samarbeidsavtale med Trygdeetaten 17.12.02 og embetet var operativt som IA-bedrift fra 01.03.03.

Avtalen med Centrum bedriftshelsetjeneste sees i sammenheng med IA-avtalen.

Grønn stat

Virksomheten ble ISO-sertifisert innenfor 14001-standarden i 2002. Vi ble revidert i forhold til denne høsten 2003.

1.3 Budsjett og regnskap

Se vedlagte regnskapsoversikt og oversikt over finansiering og sektorplassering av antall årsverk i kap. 4.

1.4 Saksbehandlingstid

Saksbehandlingstiden på utvalgte saksområder var som følger:

Saksområde	Saksbehandlingstid – antall md. – ved årsskiftet	Krav
Plan- og bygningsrådssaker - klagebehandling	2 - 3	3
Fri rettshjelp – søknader	1	2
arbeidsoppgaver	1	1
Sosialtjenesteloven - klagebehandling	3	3

1.5 Personal- og likestillingsrapport

Det er utarbeidet en ”Personal- og likestillingsrapport for Sør-Trøndelag fylkesmannsembetet 2003”. For flere detaljer vises det til denne. Det viktigste er tatt med her.

Ved årsskiftet 2003/2004 var det 143 ansatte ved embetet. 52,4 % av de ansatte var kvinner. Fordelingen på de enkelte avdelingene var som følger:

Avdeling	Antall ansatte	Andel kvinner antall (%)	Andel menn antall (%)
Emb.led.	2		2 (100)
FSE	2	1 (50)	1 (50)
AST	24	20 (83,3)	4 (16,7)
KOBA	27	15 (55,6)	12 (44,4)
LA	32	13 (40,6)	19 (59,4)
MVA	17	5 (29,4)	12 (70,6)
OUA	16	9 (56,3)	7 (43,7)
SHA	23	12 (52,2)	11 (47,8)
totalt	143	75 (52,4)	68 (47,6)

De ansatte fordeler seg på de ulike stillingsgruppene slik:

Gruppe ¹⁾	Kvinner antall (%)	Menn antall (%)	Totalt antall (%)
1. Kontorstillinger I	9 (100)		9 (6,3)
2. Kontorstillinger II	2 (100)		2 (1,4)
3. Saksbehandlerstillinger I	36 (63,2)	21 (36,8)	57 (39,9)
4. Saksbehandlerstillinger II	24 (44,4)	30 (55,6)	54 (37,7)
5. Lederstillinger	4 (19)	17 (81)	21 (14,7)
Totalt	75	68	143 (100)

¹⁾ Stillingene ved embetet er inndelt i fire grupper:

- lederstillinger (avdelingsjef, seksjonssjef, kontorsjef, arkivleder)
- saksbehandlerstillinger II (seniorrådgiver, rådgiver, prosjektleder, senior- og overingeniør)
- saksbehandlerstillinger I (øvrige saksbehandlerstillinger)
- kontorstillinger II (kontorleder, seniorsekretær)

- kontorstillinger I (sekretær, førstefullmektig og fullmektig)

Ved årsskiftet 2003/2004 var det kun én kvinnelig avdelingssjef ved embetet – og fem menn. I tillegg har en kvinnelig avdelingsdirektør permisjon (en mann vikarierer for henne). På nivået under, ass. fylkeslege/underdirektør/seksjonsleder/kontorsjef/arkivleder, var det 3 kvinner og 11 menn. Kun 2 kvinner hadde personalansvar. Utenom formelle nestlederstillinger har 2 menn hatt funksjon som fast stedfortreder for avdelingssjefen.

For 2003 var de sentrale partene enige om at det skulle være et nullår og det ble dermed ikke gjennomført ordinære lokale forhandlinger i henhold til hovedtariffavtalens pkt. 2.3.3. Det ble imidlertid ført 2.3.4-forhandlinger i to runder som vanlig. Vårens runde var i hovedsak et resultat av integrasjonen og omorganisering i virksomheten. Opprykk etter 2.3.4, 4. ledd ble begrenset i tråd med at 2003 skulle være et nullår. Tabellen under viser hvor mange ansatte som fikk opprykk i 2.3.4-forhandlinger i 2003:

Type forhandling 2003	Kvinner (antall)	Menn (antall)	Totalt (antall)
2.3.4 – a (endring av oppg.)	12	4	16
2.3.4 – c (beholde/rekruttere)	1	4	5
Totalt	13	8	21

Gjennomsnittslønn i stillingsgruppene fordelt på kjønn og avdelinger var som følger (gj.snittslønn kvinner/gj.snittslønn menn):

Gruppe	Led/FSE	AST	KOBA	LA	MVA	OUA	SHA	SUM
K I		26,5/			27/			26,6/
K II		35/		39/				37/
S I		36,1/37,5	37,1/40	39,5/40,9	39/44	33/45	36,2/	37,2/41,1
S II	58/60	49/53	46,4/45	45,5/47,4	/48,7	45,8/49,6	50,6/54,4	47,9/50
L	/75	47/47	55/58,9	/58	59/59	67/60	/70	57/65,2
sum avd.	58/67,5	33,4/43,8	41,4/46,9	41,3/46,5	40,6/49,3	45,3/50,4	44,6/60,1	40,4/51,1

- Det er til dels store forskjeller på lønnsnivået mellom avdelingene. De lønnsforskjellene som fremkommer mellom avdelingene skyldes i stor grad integrasjonen og kan ikke sies å være tilsiktet. Det ser vi ved at det spesielt er de nye avdelingene som skiller seg ut ved å ligge over embetsgjennomsnittet.
- AST ligger betydelig under de andre avdelingene, både totalt og i forhold til de fleste stillingsgruppene. Det er bare gruppen saksbehandler II som er på nivå med resten av embetet.
- SHA ligger til dels godt over de andre avdelingene, både totalt og de enkelte stillingsgruppene.

2 Sentrale politiske føringer

Modernisering av offentlig sektor

Interkommunalt samarbeid – IKS-prosjektet

Etter initiativ fra kommunene i fylket bidro Fylkesmannen til oppstart av prosjektet ”Interkommunalt samarbeid i Sør-Trøndelag”. Prosjektet har som hovedmålsetting å undersøke om det er grunnlag for (og ønskelig) å etablere faste regioner/samarbeidsmønstre mellom kommunene i fylket. Videre skal det drøftes om eventuelle faste regioner for

samarbeid kun bør omfatte kommunal og fylkeskommunal tjenesteproduksjon eller om det også bør omfatte interessepolitiske områder.

KRD bevilget etter søknad kr. 750 000 til prosjektet.

Brukerundersøkelsen

Brukerundersøkelsen ble gjennomført i tråd med forutsetningene. Resultatene for Sør-Trøndelag vil bli brukt i moderniseringsarbeidet i forhold til kommunene.

Moderniseringsprogrammet

Arbeidet med KRDs program for Fylkesmennenes moderniseringsarbeid startet høsten 2003. Vårt oppdrag i forhold til KS/KRD-prosjektet om kommunestruktur sees i sammenheng med IKS-prosjektet.

2.1 Kommunerettet virksomhet – samordning og veiledning

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har i 2003 utført styringsdialogen med kommunene ved hjelp av flere ulike virkemidler, bl.a. ved utarbeidelse av et generelt og et kommunetilpasset forventningsbrev, formelle kommunebesøk, ulike fagkonferanser og utstrakt møtevirksomhet innenfor ulike nivå og fagområder.

Videre har embetet gjennomført en Dialogkonferanse med kommunene der temaet bl.a. var kommunal organisering og regional konsultasjon i forhold til fordeling av skjønnsmidler. Denne konferansen ble godt mottatt hos kommunene. I tillegg har embetet gjennomført en konferanse i forbindelse med KOSTRA-rapportering samt en konferanse i tilknytning til presentasjon av Statsbudsjettet for 2004. Fylkesmannen har også deltatt aktivt med analyser og bistand i forbindelse med effektivitetsnettverket i regi av KS.

Det har i løpet av 2003 vært gjennomført en systematisk brukerundersøkelse i forhold til samtlige kommuner i Sør-Trøndelag.

Det har videre vært avviklet en konferanse for samtlige regionale statlige etater i fylket. Temaet på samlingen var Moderniseringsprogrammet.

2.2 Velferd, helse og personrettet tjenesteyting

2.2.1 Stiftelser

Fylkesmannen har behandlet registreringer og andre saker forholdsvis raskt etter hvert som de har kommet inn. Vi har på dette området også drevet utstrakt veiledning i forhold til publikum, som ofte tar kontakt med Fylkesmannen før sakene sendes inn.

2.2.2 Overformynderi/vergemål

For å ivareta oppgaven med å føre tilsyn med og gi veiledning til overformynderiene, har Fylkesmannen i 2003 gjennomført tilsynsbesøk hos enkelte overformynderi. Vi har videre avholdt todagers kurs for alle overformynderiene. Vi har på denne måten fått en del kunnskap om hvordan situasjonen er hos overformynderiene og hva fylkesmannen bør fokusere på videre når det gjelder dette området. Fylkesmannen vil bemerke at tilsynsbesøkene i utstrakt grad har båret preg av veiledning til overformynderiene.

2.2.3 Fri rettshjelp

Fylkesmannen har i løpet av året fokusert både på saksbehandlingstid og kvalitet på de avgjørelser som treffes. Saksbehandlingstiden har for det meste av året ligget på mellom 1-2 måneder.

2.2.4 Voldsoffererstatning

Det ble behandlet 120 søknader om voldsoffererstatning ved embetet i løpet av 2003. Fylkesmannen hadde ved årsskiftet fortsatt 18 søknader til behandling. I disse sakene avventer vi en påtalemessig avgjørelse/dom.

2.2.5 Lov om sosiale tjenester kap. 6A – Makt og tvang overfor psykisk utviklingshemmede

Fylkesmannen prioriterte i 2003 å gjennomføre tilsyn med vedtak om bruk av makt og tvang i Trondheim kommune, totalt 24 personer. Prioriteringen var begrunnet i at tidligere tilsyn og oppfølging hadde vært rettet mot de øvrige kommunene i fylket. Det generelle inntrykk fra tilsynene i Trondheim, var at det utføres mye faglig godt arbeide, men at det gjenstår mye på arbeidet med internkontroll, individuelle planer og saksbehandling. Det er dessuten bekymringsfullt at tidsressurser til veiledning og faglig kompetanseutvikling reduseres på grunn av økonomiske ressurser og organisasjonsmessige forhold.

Fylkesmannen har etablert et godt samarbeide med Habiliteringstjenesten for voksne bl.a. gjennom faste møter.

Fylkesmannen har hatt et forholdsmessige omfattende tilsyn med to kommuner. Dette har omfattet saker med omfattende tvangstiltak i form av bl.a. innelåsning, og samarbeidskonflikter. Habiliteringstjenesten har vært engasjert etter bl.a. mandat fra fylkesmannen, og har vært betydelig involvert i utforming av tiltak og samarbeidsrelasjoner.

Fylkesmannen deltar i nettverksarbeide med embetene i fylkene fra Rogaland til Nord-Trøndelag. Nettverkene består av saksbehandlere innen 6A-området og treffes 1-2 g pr år. Formålet med nettverket er å utveksle erfaringer og kunnskaper for bl.a. å sikre lik behandling av saker og forståelse av lovbestemmelsene.

2.2.6 Folkehelsearbeidet og nasjonal kreftplan

Fylkesmannen har iverksatt de fleste tiltakene i tiltaksplanen for 2003 godkjent av Sosial- og helsedirektoratet. Tiltakene har ført til økt fokus på helsefremmende- og forebyggende arbeid både i kommunene, fylkeskommunen, innad i egen organisasjon og ulike frivillige lag- og organisasjoner. Vi nevner spesielt Helsefremmende videregående skole, Fysak, Nettverksgruppe tobakk, Røykeslutt for dagsenter i psykiatri og Røykfri høgskole som utdanner førskolelærere.

I egen organisasjon har det vært arbeidet systematisk med ”Utsatte barn- og unge”, ”Folkehelse i embetet,” og etablering av partnerskapsmodell i Sør-Trøndelag fylkeskommune. Fylkesmannen har og prioritert å bidra til økt fokus på samarbeid mellom det frivillige og offentlige sektor.

Det vises for øvrig til egen rapport av 02.02.04 i kap. 3.4.1.

2.2.7 400-årsjubileet

Det ble nedsatt en styringsgruppe for arbeidet i 2002. Styringsgruppen besto av ulike off etater, utdanningsinstitusjoner og frivillige lag og organisasjoner.

Fylkeslegen/ Fylkesmannen har hatt sekretariatsfunksjon i arbeidet, og leder for arbeidet var kommuneoverlege Helge Garåsen, Trondheim kommune.

Alle kommuner ble oppfordret til å iverksette tiltak i forhold til jubileumsåret. Noen kommuner deltok i ulike sammenhenger og mottok stimuleringsstøtte for arbeidet. Fylkeslegen/ Fylkesmannen sto selv for flere større arrangementer i fylket.

Av tiltak/aktiviteter kan nevnes:

- Utstilling på Sverresborg folkemuseum " Spyt ikke i trappen"- fokus på tuberkulose. Etter endt periode i Trondheim er utstillingen på vandring til Møre og Romsdal og Nord Trøndelag. Utstillingen har vært svært godt besøkt.
- Tema knyttet til jubileumsåret på " Museumsmandager" på Sverresborg folkemuseum
- Kåserier på ulike steder i fylket, herav NTNU
- Folkehelsekonferanse 7.-8.april Royal Garden hotell. Off helsearbeid i et historisk perspektiv. Samarbeid med Nord Trøndelag og Møre og Romsdal. Tilsammen ca 200 deltagere.
- Helseturer arrangert av Trondheim turmarsjforening
- "Sykdommens folkesti" arrangert av Landsforeningen for hjerte og lunge
- Utstilling om helse- og ulykker i gruvesamfunnet på Orkla industrimuseum
- Flere arrangementer i fylket i forbindelse med Den Nasjonale kulturminnedagen
- Utstilling på Trondheim folkebibliotek
- Utstilling i statsarkivet
- Egen temabolk på " Nidaroskongressen", Konferanse for allmennleger- 1200 deltagere
- Jentebølgen - fokus på kvinnehelse, røykfritt arrangement og fysisk aktivitet
- Utstilling i Statens hus om tuberkulose- ansvarlig LHL
- FN-s internasjonale frivillighetsdag 5.desember - konferanse i Statens hus. Tema: "hvordan kan det offentlige bidra med synliggjøring av frivillighetsarbeid." Til sammen ca 240 deltagere.

2.2.8 Opptappingsplanen for psykisk helse

Fylkesmannen har gjennomført tilsyn av det psykiske helsearbeidet i tre kommuner. Det er drevet aktiv veiledning blant annet gjennom utviklingen av nettstedet psykisk helsearbeid ide – og ressursbok og samlinger for fagfolk og ledere i kommunene.

Kompetansehevende tiltak ovenfor kommunene innenfor rusområdet

Det vises til egen rapport i brev til Sosial- og helsedirektoratet av 27.01.04 i kap. 3.4.2.

2.2.9 Gjeldsrådgivning

Fylkesmannen arrangerte i september kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning for kommunene i Sør-Trøndelag og fylkesmennene i de 4 nordligste fylkene. Kurset tok for seg bl.a. endringene i Gjeldsordningsloven og samarbeidet med Gjeldsordningsavdelingen hos Lindorff.

For øvrig er det jevnlig kontakt med kommuner som ønsker råd- og veiledning i forhold til omfattende gjeldsproblematikk.

2.2.10 Lov om helsemessig og sosial beredskap

Fylkesmannen har i første halvår 2003 gjennomført kurs for de fleste kommuner i fylket. Forberedelsene til kurset skjedde i samarbeid med KS i Sør-Trøndelag.

2.2.11 Handlingsplan for eldreomsorgen

De fleste kommunene i fylket har vektlagt å bygge små institusjoner med kjøkken og stue/spisestue som gir mulighet for skjermede boforhold. De nye sykehjemmene er utformet

som små bokollektiv for 6-8 personer. Dette gir større fleksibilitet i tilbudet, og mulighet for spesialisering av tilbud til bestemte brukergrupper. Det er vektlagt å bygge sykehjemmene i nær tilknytning til andre boliger for omsorgstrengende. Nybyggene er godt tilrettelagte institusjonsplasser for personer med demens. Utfordringene blir likevel å prioritere denne krevende brukergruppen.

Gjennomføringen av handlingsplanen har lagt de ytre rammene for god eldreomsorg gjennom økt kapasitet og bedre bygningsmessig standard. Nå må fokus rettes mot innhold og kvalitet i tjenestene.

Det vises for øvrig til egen rapport i brev til Det kongelige Sosialdepartement av 30.01.04 i kap. 3.4.3.

2.2.12 Opplæring av egne ansatte i tilsynsmetodikk på sosialtjenesteområdet

To ansatte har gjennomført opplæring i systemrevisjon i regi av Helsetilsynet i løpet av 2003. De øvrige ansatte med oppgaver på området gjennomførte denne opplæringen i 2002. Nytilsetninger i 2004 medfører ytterligere behov for opplæring. Fylkesmannen har for øvrig kommet langt med samordning av tilsynsmetodikken mellom helse og sosialområdet i løpet av 2003 og har bl a gjennomført fellestilsyn i fem kommuner for å vinne erfaringer.

2.3 Barn og oppvekst

2.3.1 Lov om barneverntjenester § 2-3

Det er gjennomført tilsyn i kommunene: Bjugn, Hemne, Melhus, Oppdal, Rissa, Skaun og Tydal. Det generelle inntrykket er at det arbeides godt ute i kommunene, det er engasjerte ansatte som arbeider under stort press. Tilsynet har gjennomgående avdekket mangler når det gjelder utarbeidelse av tiltaksplaner på bakgrunn av vedtak om hjelpetiltak.

Ved årsskiftet var det totalt 310 barn i fosterhjem, derav 294 under 18 år. Av de under 18 år hadde 263 barn oppnevnt tilsynsfører. Kommunene rapporterer om at det til tider er vanskelig å rekruttere tilstrekkelig med tilsynsførere. Kommuner som har rapportert om underdekning er fulgt opp med egne brev.

Det er avholdt tre samlinger for barnevernlederne. Det er avholdt fagdag for ansatte i barneverninstitusjoner, og kurs i barnevernrett for kommunalt – og fylkeskommunalt ansatte, samt felles fagdager for sosial- og barnevernledere.

2.3.2 Tilsyn familievernnet

Fylkesmannen har ført tilsyn med Familievernkontoret i Sør-Trøndelag. Tilsynet avdekket ingen forhold som krever oppfølging. Det er ikke mottatt klager fra brukere av familievernkontoret.

I tillegg til Familievernkontoret i Sør-Trøndelag har vi 12 eksterne meklere fordelt på 10 kommuner. Dette gir en akseptabel dekning av meklingsoppdrag. Det er gjennomført fagkonferanse sammen med meklere i Nord-Trøndelag. I tillegg mottar eksterne meklere veiledning fra Familievernkontoret. Det er ikke mottatt klager på at meklingsattester ikke utskrives av mekler

2.3.3 Tilsyn barneverninstitusjoner

Fylkesmannens plikt til å føre tilsyn med barneverninstitusjoner følger av §§ 2-3 og 5-7 i Lov om barneverntjenester av 17.juni 1992. I 2003 ble det ført tilsyn med 23 offentlige og private institusjoner. Det skal som følge av forskrift om tilsyn i barnevernsinstitusjoner gjennomføres fra 4 til 8 besøk per tiltak, avhengig av plasseringsgrunnlaget til beboerne. Tilsynet har

foretatt 91 besøk i 2003, 42 ved offentlige og 49 ved private institusjoner. Dette utgjør 85% av det pålagte antall besøk.

2.3.4 Tilsyn barnehageområdet

Det er ikke gjennomført tilsyn på barnehageområdet.

Det er arrangert 4 møter med kommunene om barnehagespørsmål

2.3.5 Klager over barneverntjenestens vedtak

I følge lov om barneverntjenester § 6-5 – Klage over barneverntjenestens vedtak –

Enkeltvedtak som barneverntjenesten har truffet, kan påklages til fylkesmannen, i følge § 6-6 kan fylkesmannen prøve alle sider av vedtaket. Det er i alt innkommet 24 klagesaker i 2003.

2.3.6 Klager etter lov om barn og foreldre

Fylkesmannen avgjør saker etter lov om barn og foreldre når det gjelder fastsettelse av samvær, fast bosted, foreldreansvar og fordeling av reisekostnader ved samvær.

Antall innkomne saker i 2003: 72

Saker der det er fattet vedtak : 12

Vedtak påklaget: 3

Avvist/avsluttet før eller under behandling: 40

Under behandling eller avventer samtykke/uttalelse: 20

En forutsetning for Fylkesmannens inntreden i saken er at foreldrene er enige om det. I saker med barn over 15 år kan Fylkesmannen treffe vedtak selv om bare en av foreldrene ber om det.

2.3.7 Forsøks- og utviklingsarbeid

Innenfor barnehageområdet har avdelingen hatt oppfølging av den 3-årige kvalitetssatsingen: fordelt utviklingsmidler til kommuner, avsluttet prosjektet "Den norske barnehagekvaliteten", deltatt i Interreg-prosjekt om barns medvirkning og dokumentasjon av pedagogisk arbeid i barnehager. Egen rapport til BFD.

2.3.8 Nettverksgrupper barneverntjenesten

Det er etablert fire nettverksgrupper av ansatte i barneverntjenesten i kommunene som jevnlig har møter. Tre nettverk startet opp i 2003, ett i 2000. I alt er det gjennomført 19 møter i nettverkene.

2.3.9 MIB (Menn i barnehager)

En representant fra Fylkesmannen og 6 ansatte i barnehager deltok på konferansen BFD's konferanse om Menn i barnehager: Fylkesmannen har ikke hatt spesielle tiltak i forhold til MIB-arbeidet i 2003 utenom dette.

2.3.10 Dispensasjoner barnehage

Det er ikke kommet dispensasjonssøknader fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder. Det er behandlet én søknad om dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

2.3.11 Tilskuddsforvaltning

Barnehagetilskudd

Nye tilskuddsordninger, ekstraordinære tiltak som følge av barnehageavtalen og opplæring av nye (delvis som resultat av omorganisering) har vært ressurskrevende.

Summer som er tildelt i Sør-Trøndelag.	
Ordinært driftstilskudd	kr. 448 354 649
Ekstraordinært driftstilskudd	kr. 7 160 190
Investeringsstilskudd	kr. 9 000 000

Statsstøtte til krisetiltak

Følgende senter mottar tilskudd: Krisesenteret for Orkdal og omegn, Senter mot incest Sør-Trøndelag, Trondheim og Krisesenteret i Trondheim.

2.4 Regional planlegging, plan- og byggesaksbehandling

2.4.1 Samordning - oppfølging av nasjonale interesser

Fylkesmannen deltar rutinemessig i felles møter med statlige sektororgan og fylkeskommunen for gjennomgang av plansaker fra kommunene. Fylkesmannen formidler nasjonal politikk gjennom kommunesamlinger sammen med fylkeskommunen og har i tillegg jevnlig dialog med kommunene underveis i planprosessen. Fylkesmannen vil intensivere kommunedialogen om ivaretagelse av nasjonal politikk i 2004, herunder med fokus på hvordan de politiske intensjoner skal omsettes til rettsgyldige kart med bestemmelser.

Fylkesmannen har deltatt i arbeidet med Regionalt utviklingsprogram og hadde flere konkrete innspill. Vi har for øvrig deltatt i prosess med revidert fylkesplan og sett på utfordringer og mulige strategier. Dette arbeidet foregår i nært samarbeid med Nord-Trøndelag fylkeskommune.

2.4.2 Klagesaksbehandling

Fylkesmannen har behandlet til sammen 332 klagesaker etter plan- og bygningsloven i løpet av 2003. Dette er en økning i antall behandlede saker på ca 100 saker i forhold til 2002. Saksbehandlingstiden har gått ned fra ca 6 mnd til 2-3 måneder. Antall saker innkommet har nå stabilisert seg og er omtrent det samme som i 2002, litt under 270 saker.

2.4.3 Viktige nasjonale hensyn i planleggingen

Fylkesmannen har fokus på biologisk mangfold, friluftsliv og allemannsretten i alle plansaker. Vi vil i 2004 sette enda sterkere fokus på kommuneplanleggingens rolle i forhold til disse områdene. Fylkesmannen har fokus på støy og luftforurensning i alle plansaker, og krever utredninger på dette området der det er aktuelt.

Fylkesmannen arbeider aktivt med skjøtsel av kulturlandskap gjennom forvaltningsplaner til verneområder, uttalelser i saker etter ulikt lovverk, som plan- og bygningsloven og landbrukets sektorlover, og gjennom aktiv bruk av økonomiske virkemidler.

I Trondheimsregionen har Fylkesmannen deltatt i fylkesdelplan om samordnet areal- og transport med sikte på å bevare de svært viktige landbruksarealene rundt Trondheim samt legge til rette for å effektivisere transport. Fylkesmannen formidler viktigheten av jordvern i aktuelle sammenhenger og Fylkeslandbruksstyret setter jordvernet høyt i sin behandling av plansaker. Avgjørelser av innsigelsessaker i Miljøverndepartementet med hensyn til jordvern, reiser etter Fylkesmannens oppfatning spørsmål ved dagens jordvernpolitikk.

Fylkesmannen er aktiv i å bistå kommunene med utarbeidelse av ROS-analyser.

Fylkesmannen vurderer barn og unges oppvekstvilkår i alle plansaker. I 2004 vil vi intensivere arbeidet med å påse at planprosessene er tilfredsstillende og i samsvar med PBL, bl.a. se til at funksjonshemmede, eldreråd samt barn og unge blir hørt.

2.4.4 Verneplanprosesser

I løpet av våren 2004 vil fylkesmannen ha utarbeidet et høringsforslag for vern av området Sylane-Hyllingsdalen i Tydal og Røros kommuner. Fylkesmannen har også utarbeidet et forslag til vern av Kvitsand på Røros. Dette verneforslaget har vært forelagt Direktoratet for naturforvaltning til faglig godkjenning og vil i løpet av våren bli sendt ut på høring.

Fylkesmannen vil forøvrig i løpet av første halvår både starte arbeidet med en utvidet verneplan for barskog (kystgranskog) og arbeidet med marin verneplan.

2.4.5 Plandata og arealdokumentasjon

Fylkesmannen gjennomførte i 2003 et kurs i digital planforvaltning for kommunene. Fylkesmannen deltar videre aktivt i AREALIS-samarbeidet. Gjennom arbeidet med GisLink tilrettelegger Fylkesmannen kart- og fagdata for kommunene og embetets egne avdelinger. Nødvendig verktøy for å nytte seg av GisLink blir tilgjengelig for kommunene uten ekstra kostnader.

2.5 Innovasjon og verdiskaping

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har arbeidet aktivt for utvikling av innovasjon og økt verdiskaping innen landbruk og landbruksbasert virksomhet i 2003. Viktige deler av arbeidet gjøres gjennom tiltak som er forankret i det regionale partnerskapet tematisk og finansielt.

Strategiske satsingsområder avklares gjennom Fylkesplanen, Fylkesplanens handlingsplan (RUP) og rullinger av denne (årlige tiltaksplaner) samt i embetets egne virksomhetsplaner. I tillegg har en etablert strategisk lederforum mellom Innovasjon Norge / SND, Sør-Trøndelag Fylkeskommune og Fylkesmannen i Sør-Trøndelag der landbruksbasert næringsutvikling er hovedtema. Innovasjon og økt lokal og regional landbruksbasert verdiskaping er særskilte tema.

Innen skogbruk og små og mellomstore trebearbeidende virksomheter er det arbeidet spesielt med utvikling av næringsnettverk mellom aktørene både horisontalt og vertikalt. Tiltakene er videreføring fra gjennomførte kartlegginger og "flaskehalsanalyser" i hele verdikjeden. Forbedring av logistikk, råstofforsyning og bedre utnytting av lokalt råstoff, er viet størst oppmerksomhet. I tillegg til næringsutøvere / bedrifter deltar også representanter fra partnerskapet i arbeidet. Det legges vekt på å senke klientorienteringen i tiltak og i stedet initiere og støtte opp om lokale og regionale initiativ fra næringa gjennom aktiv bruk av både administrative og økonomiske virkemidler. Eksempler på aktuelle tiltak er Nettverk Orkdal, OPTIVIRK i Gauldal, Tresenteret i Trondheim og BLILYST-programmet for innlandskommunene i Sør-Trøndelag. Med den utviklingen vi ser innen primærskogbruket og foredlingsindustriens problemer, ser Fylkesmannen det som viktig å fortsette arbeidet med å bidra til omstilling, innovasjon og økt verdiskaping i alle ledd i verdikjeden fra stubbe til forbruker.

I jordbruket er det satset spesielt på utvikling av gode miljøer innen produksjon, produktutvikling, videreføring, distribusjon og markedsføring av småskala mat med lokal tilknytning og særpreg. Det er lagt spesiell vekt på mobilisering for entreprenørskap og

nyskaping, samt å dyktiggjøre produsentene i kommersialisering av produkter og virksomhetene. Aktivitetene er lagt inn i flere programmer hvor ”Mat fra det trønderske kjøkken”, etablering av et kreativt ”Matsenteret i Trondheim”, og arbeid med videreutvikling av det økologiske landbruket og økt forbruk av økologiske produkter (Handlingsplan for økologisk mat i Trøndelag), er blant de viktigste. Satsingene er forankret partnerskapet praktisk og finansielt og er langsiktig.

Det er etablert samarbeid med Innovasjon Norge omkring mobilisering for, utvikling av og oppfølging av tiltak innenfor både Verdiskapingsprogrammet for tre og for mat. Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har også arbeidet aktivt for innovasjon og økt verdiskaping av landbruksbasert tjenesteyting gjennom bl.a. arbeidet med et sektorovergripende, treårig Inn På TUNET-program som nå er vedtatt forlenget og utviklet videre. Det legges vekt på utvikling av tiltak i markedet, - i et samarbeid mellom kjøper og selger ved bl.a. å legge til rette for etablering av innovative møteplasser. Dette er en strategi som en så langt har lyktes med og det er utviklet ulike produkter innen området så langt. Fylkesmannen har dessuten videreført og forsterket sitt arbeide med å legge til rette for bedre grunneiersamarbeid og nyskapende produktutvikling med markedsretting innen utmarksbasert reiseliv.

Utvikling av entreprenørskap spesielt blant barn og unge er blant våre viktige satsingsområder og strategier. Betydningen av entreprenørskap som ledd i å styrke lokal innovasjon og verdiskaping, ser vi som sentral. Det er derfor i flere år brukt ressurser på spesielt ungdomstiltak som elevbedriftsmesser, tiltak for utvikling av entreprenørskap i skolen, elevbedrifter og tiltak gjennom 4H.

BLILYST-programmet, som er et tiltaksprogram med støtte fra både regionalt partnerskap og de involverte kommunene, er den største programsatsingen for utvikling av innlandet i Sør-Trøndelag med en samlet ramme på nær 20 mill kr. per år. En vesentlig del av programmets aktiviteter skal støtte opp under skaperkraft og innovasjon spesielt blant unge. Det interkommunale prosjektet ”Knoppskyting fra fjord til fjell” er også et godt eksempel på tiltak for å fremme entreprenørskap og nyskaping med økt lokal verdiskaping som mål. Også dette tiltaket er forankret i partnerskapet og Fylkesmannen deltar også her finansielt (BU-midler) og med personressurser i prosjektorganisasjonen.

BU-midler til utrednings- og tilretteleggingstiltak 2003 er i stor grad benyttet til tiltak som støtter opp under de områder og tiltak som er nevnt ovenfor. Det benyttes BU-midler spesielt til grunntiltak og mobilisering. Midlene benyttes som basisfinansiering for tiltak som posisjoneres for finansiering i Verdiskapingsprogrammene for tre og mat. I 2003 ble totalt ca 5,1 mill bevilget av fylkesvise BU-midler.

2.6 Samfunnssikkerhet og beredskap

Fylkesmannen har prioritert å rette fokus mot kommunalt beredskapsarbeid. Det er gjort ved aktivt å bidra til at det er blitt gjennomført risiko og sårbarhetsanalyser i forbindelse med rullering av kommuneplanen, samt gjennom krisehåndteringsøvelser. Dette gir den enkelte kommune god oversikt over sammenhengen i oppgaver når det gjelder samfunnssikkerhet og beredskap, og muligheten for å innarbeide dette i ordinære plan og styringssystemer. Fylkesmannen har også gjennomført dialogbasert tilsyn med kommunene.

Dialogen med fylkeskommunen når det gjelder samfunnssikkerhet har ligget noe nede siste året, blant annet fordi fylkeskommunen i liten grad er praktisk utøver når det gjelder

arealplanlegging. En overordnet ROS-analyse er gjennomført for Trøndelagsfylkene, blant annet i samarbeid med fylkeskommunene.

Fylkesmannen har hatt en tett oppfølging overfor sivilforsvarskretsene når det gjelder materiellregnskap.

2.7 Prioriterte oppgaver på miljøområdet

Fylkesmannen har styrket sitt tilsyn i 2003 og prioritert å delta på de nasjonale aksjonene. Styrkingen har ikke vært som planlagt pga vakanser og at vi har hatt flere saker med alvorlige brudd på forurensningsloven/gitt tillatelse som har krevd en nær oppfølging.

Innenfor forurensende sedimenter følger vi pilotprosjektet for Trondheim havn nært og har startet arbeidet med å kartlegge småbåthavner. For forurensa grunn saker har vi ligget etter med rapporteringen, men mener å følge fremdriftsplanene.

For verneplanene holdes i hovedsak de fremdriftsplaner som er lagt. Det legges et betydelig arbeid inn i kommuneplaner mm for å sikre og ivareta interesser knyttet til strandsonen.

Arbeidet med rovvilt er betydelig og særlig knyttet til jerv. Fylkesmannen registrerer en betydelig motstand mot forebyggende tiltak innenfor beitebruksnæringen, selv om behovet ikke burde være mindre i Sør-Trøndelag enn i andre fylker.

Arbeidet med biologisk mangfoldregistreringer har ligget litt etter i 2003, arbeidet er nå høgt prioritert. Det er satt inn ekstra ressurser og vi har en god fortløpende levering av kvalitetsikra data til DN.

3 Rapportering på fagavdelingens resultatområder

Dette kapitlet omfatter rapportering fra de enkelte fagavdelingene i forhold til departementenes oppdragsbrev. Strukturen følger krav fra de enkelte departementene.

3.1 Kommunal- og beredskapsavdelingen

3.1.1 Resultatområde 42 - Familierett

Fylkesmannen har gitt 732 separasjonsbevillinger og 622 skilsmissebevillinger i 2003. Separasjon- og skilsmissesakene blir stort sett behandlet etter hvert som de kommer inn. Maksimum liggetid før de har blitt undergitt behandling har vært 3-4 uker. Vi har behandlet 35 saker om godkjenning av utenlandske skilsmisser og 16 søknader om skiftefritak. Disse sakene blir som regel behandlet umiddelbart når de kommer inn.

Fylkesmannen har mottatt 1 bigamisak i 2003 som ennå ikke er ferdig behandlet.

3.1.2 Resultatområde 45.5– Biologisk opphav

Fylkesmannen har behandlet 29 saker om biologisk opphav.

3.1.3 Resultatområde 45.6 – Fritak fra taushetsplikt

Fylkesmannen har til sammen fritatt 32 personer fra taushetsplikt. Av disse er henholdsvis 6 fritatt fra taushetsplikt etter barnevernloven, 2 fra sosialtjenesteloven, 15 fra opplæringslova og 9 fra barnehageloven.

3.1.4 Resultatområde 48.1 - Åpningstidsloven/lov om helligdager og helligdagsfred

Fylkesmannen har behandlet 5 søknader om utvidet åpningstid. 1 sak er behandlet etter åpningstidsloven, og ble innvilget. 4 saker er behandlet etter lov om helligdager og helligdagsfred, av disse ble 2 innvilget og 2 avslått. Disse sakene blir også stort sett behandlet umiddelbart når de kommer inn.

3.1.5 Resultatområde 51.1 – Stiftelser

Fylkesmannen har i 2003 behandlet 123 søknader om omdanning, hvorav 15 gjaldt oppløsning. Fylkesmannen har videre behandlet 20 saker vedrørende klassifisering og har gjennomgått 175 regnskap. Fylkesmannen har ikke hatt grunnlag for å foreta nærmere undersøkelser av stiftelsens forvaltning og drift, eller vurdert å granske eller foreta nærmere undersøkelser av styrets forvaltning av stiftelsen i noen saker.

3.1.6 Resultatområde 51.2 – Overformynderi/vergemål

Fylkesmannen behandlet 3 klager over overformynderienes vedtak i 2003, gjennomsnittlig saksbehandlingstid for disse sakene var 3 uker.

Fylkesmannen har i 2003 gjennomført tilsynsbesøk hos to overformynderi. Todagers kurs for alle overformynderiene ble også gjennomført i 2003. Det har de siste årene vært en oppgang i antall telefonhenvendelser fra overformynderiene, noe Fylkesmannen opplever som positivt.

3.1.7 Resultatområde 51.3 – Forlikrådene

Fylkesmannen har bistått SFH med å arrangere kurs for forliksråd og hovedstevnevitner. Fylkesmannen har mottatt 3 klager på forlikrådene. To ble behandlet i 2003 uten at Fylkesmannen fant kritikkverdige forhold ved forliksrådets behandling av sakene.

3.1.8 Resultatområde 52.1 – Fri rettshjelp

Fylkesmannen har mottatt 2373 saker om fri rettshjelp i 2003, av disse ble 2183 behandlet det samme året. 2195 av disse gjaldt fritt rettsråd, mens 178 gjaldt fri sakførsel. 2032 fritt rettsrådsaker ble behandlet i 2003, mens tallet for fri sakførsel var 151. 243 av søknadene ble avslått. Når det gjelder fordelingen mellom kvinner og menn, gjaldt 1065 av søknadene kvinner og 578 av sakene menn.

Når det gjelder saksbehandlingstiden har den vært noe varierende gjennom året. Vi har på det meste ligget på mellom 1-2 måneder. Dette gjelder også for salæroppgaver til advokater og tolker.

3.1.9 Resultatområde 52.2 - Voldsoffersaker

Det ble behandlet 120 søknader om voldsoffererstatning ved embetet i løpet av 2003. Fylkesmannen hadde ved årsskiftet fortsatt 18 søknader til behandling. I disse sakene avventer en påtalemessig avgjørelse/dom.

3.1.10 Resultatområde 52.3 – Navneloven

Fylkesmannen har behandlet 5 klager etter navneloven. Saksbehandlingstiden har vært 1-2 uker.

3.1.11 Resultatområde 52.4 - Tomtefestesaker

Fylkesmannen har behandlet 3 saker etter tomtefesteloven.

3.1.12 Resultatområde 52.6 – Forvalte dekningsloven

Ingen saker til behandling i 2003.

3.1.13 Resultatområde 52.8 - Statsborgersaker

Fylkesmannen har behandlet 34 saker i 2003.

3.1.14 Resultatområde 53 – Konfliktråd

Rapportering skjer i egen rapport, innsendt til Justisdepartementet og sekretariatet for konfliktråd 02.02.2004.

3.1.15 Resultatområde 55, 56 og 57 – Samfunnssikkerhet og beredskap

For disse resultatområdene ble det pr. 20.02.2004 sendt egen rapport til Direktoratet for sivilt beredskap.

3.1.16 Resultatområde 61 – Kommuneøkonomi og samordning

Fylkesmannen behandlet 4 kommunebudsjetter/økonomiplaner i 2003. Videre ble det behandlet 12 garantistillelser og 8 lånegodkjenninger. 5 kommuner er pr. 31.12.2003 registrert i ROBEK.

I 2003 ble det fordelt 137,1 millioner kroner (skjønnsmidler) og holdt tilbake 9 millioner kroner. Det ble avviklet en samling med kommunene hvor fordelingen av skjønnsmidlene ble diskutert. Det ble også gjennomført en konferanse i forbindelse med fremleggelsen av Statsbudsjettet for 2004.

Det ble utarbeidet et generelt forventningsbrev til samtlige kommuner og et kommunespesifikt brev til 8 utvalgte kommuner. Det ble gjennomført 8 kommunebesøk i løpet av 2003.

3.1.17 Resultatområde 62. Lovlighetskontroll

Fylkesmannen har behandlet 6 saker vedrørende lovlighetskontroll i 2003.

3.1.18 Resultatområde 63.1. Klagesaker etter plan- og bygningsloven

Fylkesmannen har behandlet til sammen 332 saker i løpet av 2003. Dette er en økning i antall behandlede saker på ca 100 saker i forhold til 2002. Saksbehandlingstiden har gått ned fra ca 6 mnd til 2-3 måneder. Antall saker innkommet har nå stabilisert seg og er omtrent det samme som i 2002, litt under 270 saker.

3.1.19 Resultatområde 63.1 Saker etter oreigningsloven

Det er behandlet 4 saker etter oreigningsloven i løpet av året.

3.1.20 Resultatområde 63.2 – Informasjon og veiledning

Fylkesmannen arrangerte i samarbeid med fylkeskommunen valgkonferanse for kommunene i fylket på forsommeren 2003. Alle kommunene møtte.

3.1.21 Resultatområde 72. Klagesaker etter alkoholloven

Fylkesmannen har behandlet 4 klagesaker etter alkoholloven i løpet av 2003

3.1.22 Resultatområde 81 – Tros- og livssynssamfunn

Fylkesmannen har mottatt 17 søknader om askespredning, 13 av disse ble innvilget mens det i 4 saker ble etterspurt flere opplysninger vedrørende områdets beliggenhet.

Når det gjelder tros- og livssynssamfunn ble det utbetalt statstilskudd med til sammen

kr 2 058 119,-, herunder kr 1 663 227,- til registrerte og kr 394 892,- til uregistrerte trossamfunn.

Fylkesmannen har mottatt søknad og registrert ett nytt trossamfunn i 2003.

3.2 Landbruksavdelingen

3.2.1 Resultatområde 21, Landbruksbasert næringsutvikling

Resultatområde 21.1 Jordbruk

Gjennomført prosjekt "Billige driftsbygninger" for større besetninger og samdrifter – styrking av bygningsteknisk kompetanse for nye behov, krav og løsninger som etterspørres i markedet.

Videreføring av Handlingsplan for utvikling av økologisk landbruk i Trøndelag og tiltak i handlingsplana. Økologiske handlingsplanmidler samt BU-finansiering.

Oppstart av det treårige innovasjons- og nyskappingsprosjektet "Mat fra det trønderske kjøkken" og videreføring av interkommunalt utviklingsprosjekt "Knoppskyting fra fjord til fjell". Partnerskapsfinansiering og deltakelse i prosjektledelse.

Ungdom og rekruttering til landbruket. Satsing på interkommunale prosjekter og gjennom 4H sine tiltak. Spesielt fokus på skole –landbruk og entreprenørskap i skolen. Gode evalueringer på flere tiltak. Antall og bevilgninger til praktikanter i landbruket gikk ned siste år. Svakere etterspørsel. Informasjonstiltak og bedring av avtalekvalitet er prioritert.

Felles likestillingsarbeid i regionalt partnerskap. Finansieres med BU-midler og med egne personalressurser.

Resultatområde 21.2 Skogbruk

Av bevilgning på kr 9,9 mill fra Landbrukets utviklingsfond (LUF 1 og LUF2/BU) ble vel 7,9 mill kr. utbetalt i 2003. Samlet ansvar på ca kr 4,3 mill kr. Det er avgitt særskilt resultatrapport over investeringsaktiviteten i skogbruket (15.01.04).

Spesiell satsing på forvaltningsprosjekt (Malvik), arbeid med utvikling av ressursgrunnlaget og logistikk i skogbruket gjennom regionalt prosjekt (OPTIVIRK / Midtre Gauldal).

Alternativ skogbehandling og lauvtresatsing er det arbeidet videre med i tillegg til flere utviklingsprosjekter innen utmark og grunneierlagsorganisering for å fremme næringsutviklingstiltak.

Igangsatt næringsnettverk i samarbeid med SND for styrking av lokal verdiskaping ved integrert verdikjedesamarbeid i skog og trenæringen.

Resultatområde 21.3 Bygde- og næringsutvikling

BU-midler. Årets tildeling kr 3,6 mill. Sammen med inntrukne midler og overførte midler fra foregående år, er det bevilget ca 5,1 mill kr i 2003. Stor etterspørsel. Samhandling med SND og faglag i forvaltningen. Styrket fokus på arbeid med lokal mobilisering, ungdomstiltak og interkommunale utviklingsprosjekter for styrket entreprenørskap, innovasjon og økt lokal verdiskaping, bl.a. innen småskala matsektoren. Økt andel finansiering av større, flerårige prosjekter / programmer.

3.2.2 Resultatområde 22, Miljø- og areaforvaltning

Resultatområde 22.1 Arealforvaltning

Etablert eget "Arealverksted" for drøfting av prinsipielle og viktige arealspørsmål i forvaltningen. Saksbehandling for FLS og løpende lovforvaltning. Videreutvikling av Landbruksplankonseptet og strategisk landbruksplanlegging.

Aktivt arbeid innen Geodata-feltet gjennom bl.a. GisLink der 1. versjon er fullført.

Resultatområde 22.2 Naturforvaltning

Arbeid med forvaltningsplan store rovdyr, regionalt og lokale rovviltutvalg og forvaltningsplaner generelt. Prosjekt med "Sauegjeting på nett" igangsatt. Egen rovviltkompensasjon på kr 150000. Midler til forebyggende tiltak hadde noe lav etterspørsel i 2003.

Resultatområde 22.3 Kulturlandskap

Ca 7 mill kr. benyttet til STILK- tiltak (205 søknader). Stor etterspørsel antatt vekket gjennom arbeid med Miljøplaner.

Resultatområde 22.4 Forurensning

Kr 900 000 benyttet til IMT-tiltak. Økt interesse i forhold til 2002.

Til MOMLE-tiltak ble det bevilget kr 100 000 som er en dobling fra 2002, men fortsatt litt svak etterspørsel.

Kr 470 000 ble benyttet til Områdetiltak. Stor og økende interesse for disse midlene.

Kr 615 000 som tilsvarer tildeling inkl. overføring fra miljøplanmidler med kr 35 000 fra 2002 til 2003, ble bevilget til Informasjons- og utviklingstiltak.

3.2.3 Resultatområde 23, Inntekts- og velferdspolitiske tiltak

Kvalitetssikring av arbeidet med produksjonstilskudd og velferdsordningene, samt overholdelse av frister, har vært prioriterte områder i 2003. I tillegg legges det betydelig vekt på informasjonstiltak og veiledning overfor kommunene og det arrangeres 2 årlige samlinger for tilsatte i kommunal landbruksforvaltning. Vi registrerte en gledelig bedring av kvaliteten av kommunenes arbeid med tilskudd i 2003.

Innfasingsproblemer og forsinkelser for nytt system for Webbasert søkeprosedyre, har skapt merarbeid i 2003.

3.2.4 Geovekst

Gjennom landbruksdelen i Geovekst har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag deltatt i alle nye prosjekter som er startet opp i 2003. Totalt har landbruk investert kr 927 000 i Geovekst i 2003. Av dette er kr 348 000 øremerkede fagmidler fra LD. Geodata med disposisjonsrett ervervet i avtale mellom AAD – Geovekst – Statens Kartverk, benyttes i saksbehandlings- og planleggingsoppgaver. Disse dataene er tilrettelagt og gjort tilgjengelig for alle ansatte i embetet gjennom GisLink.

3.2.5 Rovviltkompensasjon

Tildelt styrking på området var kr 150 000 for 2003.

Midlene er benyttet til utvidete informasjonstiltak om forebyggende tiltak overfor næringa og kommunene bl.a. gjennom "Rovviltinfo" som distribueres til næringa, kommunene, lokale beitelag og lokal presse min. 2 ganger årlig. Arbeidet direkte opp mot beitelag er styrket med ekstra innsats på informasjon og veiledning generelt.

Embetsets Miljøvernavdeling (MVA) og Landbruksavdeling (LA) har dessuten styrket og strukturert sitt arbeide med rovviltproblematikken ved videreføring av et embetsinternt forum, Rovviltteam, der fagmedarbeider og avdelingsledere møtes jevnlig for behandling av aktuelle saker og prinsipper. I tillegg er det arrangert spesielle fellesmøter med MVA, kommunene og næringa samt orientert spesielt om muligheter for tidlignsanking og regelverket omkring denne ordningen overfor beitelaga. Dette er for øvrig en ordning som er relativt lite nyttet i Sør-Trøndelag. Grunnen er antakelig at det ved fastsatt sankedato, 10.09., normalt er lite ledig innmarksbeite i fjellbygdene.

I 2003 ble det dessuten lagt betydelig arbeid i utarbeiding av Forvaltningsplan for store rovdyr.

3.3 Oppvekst- og utdanningsavdelingen

Innledning

Oppvekst og utdanningsavdelingen er oppfordret av utdannings- og forskningsdepartementet til å kommentere en del spesielle forhold i årsrapporten for 2003. Dette gjelder først og fremst tilsyn, lovlighetskontroll, klage og forsøks- og utviklingsarbeid. På grunn av dette vil omfanget av avdelingens rapportering nødvendigvis bli noe større enn hva tilfellet er for flere av de andre avdelingene.

Når det gjelder kommentarer knyttet til regnskapet, viser utdanningsdirektøren til egen rapportering til utdannings- og forskningsdepartementet pr 1. februar.

3.3.1 Tilsyn

Følgende tilsyn er gjennomført i 2003 med grunnskoleopplæringen i kommunene:

Tilsystema	Kommune	Resultat
Skolevurdering Forskrifter §§ 2-1 og 2-2	Bjugn kommune	Avvik og pålegg
	Oppdal kommune	Avvik og pålegg
	Hemne kommune	Avvik og pålegg
	Melhus kommune	Avvik og pålegg
Grunnskoleopplæring for voksne §§ 4A-1, 4A-2 og 4A-4	Bjugn kommune	I samsvar med lovverk
	Rissa kommune	I samsvar med lovverk
	Trondheim kommune	Avvik, dialogoppfølging
	Oppdal kommune	I samsvar med lovverk
	Hitra kommune	I samsvar med lovverk
	Tydal kommune	I samsvar med lovverk
	Skaun kommune	Avvik, dialogoppfølging
	Hemne kommune	I samsvar med lovverk
	Melhus kommune	I samsvar med lovverk
Gratisprinsippet		

§ 2 - 15	Rissa kommune	Avvik og pålegg
	Oppdal kommune	Avvik og pålegg
	Hitra kommune	Avvik og pålegg
	Tydal kommune	Avvik og pålegg
	Skaun kommune	I samsvar med lovverk
	Hemne kommune	Avvik og pålegg
	Melhus kommune	Avvik og pålegg
	Trondheim kommune	Ikke ferdig
Spesialundervisning Kap 5	Skaun kommune	Avvik og pålegg
Elevenes skolemiljø Kap 9A	Tydal kommune	I samsvar med lovverk
	Trondheim kommune	Ikke ferdig
PP – tjenesten Kap 5	Trondheim kommune	Avvik og pålegg

Følgende tilsyn er gjennomført i 2003 med videregående opplæring i fylkeskommunen:

Tilsystema	Fylkeskommune/skole	Resultat
Alternativ læringsarena §§ 3-4 og 10-1, forskrifter	Rissa videregående skole	Avvik og pålegg
	Oppdal videregående skole	Avvik og pålegg
Spesialundervisning Kap 5	Orkdal videregående skole	Avvik og pålegg
	Selbu videregående skole	I samsvar med lovverk
	Skjetlein videregående skole	Avvik og pålegg
Elevenes skolemiljø Kap 9A	Adolf Øiens videregående skole	Ikke ferdig
Fag/svenneprøve uten skole § 3 - 5	Sør-Trøndelag fylkeskommune	Ikke ferdig

Følgende tilsyn er gjennomført i 2003 ved private/frittstående skoler:

Tilsystema	Skole	Resultat
Ordinært tilsyn Privatskolelov og forskrifter	Bybroen videregående skole	I samsvar med lovverk
	Steinerskolen Trondheim	I samsvar med lovverk
	Øya videregående skole	Ikke ferdig
Spesialundervisning Privat skolelov/Kap 5 OLL	Bybroen videregående skole	Avvik og pålegg
	Steinerskolen Trondheim	Avvik og pålegg
	Øya videregående skole	Ikke ferdig

Grunnskoleopplæring

Fylkesmannen gjennomførte en rekke tilsyn med grunnskoleopplæringen i kommunene i 2003. Tilsynene ble etterfulgt av kommunebesøk fra Oppvekst – og utdanningsavdelingen i de aktuelle kommunene. Ved disse møtene med kommunene var dialog og veiledning i fokus. I 2003 ble det gjennomført tilsyn i forhold til skolevurdering (forskrifter §§ 2-1 og 2-2) i 4 kommuner. Resultatet ble avvik og pålegg i alle 4 kommuner. Det ble gjennomført tilsyn i

forhold til grunnskoleopplæring for voksne i 9 kommuner, hvor av to resulterte i avvik og dialogoppfølging. Videre ble det gjennomført tilsyn i forhold til gratisprinsippet i 8 kommuner. Av disse 8 var det kun én kommunesom hadde en praksis i samsvar med lovverket. Én av kommunene er ikke ferdigbehandlet, mens de øvrige resulterte i avvik og pålegg. Det ble gjennomført tilsyn i forhold til spesialundervisning i én kommune. Resultatet ved dette tilsynet ble at kommunen fikk avvik og pålegg. Det ble gjennomført ett tilsyn i forhold til elevenes skolemiljø (kap 9A), hvor resultatet viste at kommunens rutiner var i samsvar med lovverket. Til slutt ble det gjennomført ett tilsyn med PP-tjenesten, hvor resultatet ble avvik og pålegg.

Metodene som er brukt ved tilsyn, er ved systemrevisjon og bruk av spørreskjema. I flere av kommunene er det funnet avvik i forhold til opplæringslov og forskrifter. Kommunene har i tillegg fått en del merknader der hvor utdanningsdirektøren mener at det kan gjøres forbedringer gjennom kvalitetsutviklingsarbeid. Møtene med kommunene etter at tilsyn er gjennomført, er svært viktige sett i et utviklingsperspektiv. Fylkesmann har gjennomført 4 samlinger for skoleansvarlige i kommunene.

Videregående opplæring

Det er gjennomført tilsyn med to videregående skoler i forhold til alternativ læringsarena (§§ 3-4 og 10-1). Begge resulterte i avvik og pålegg. Det ble gjennomført tilsyn med 3 videregående skoler i forhold til spesialundervisning (kap 5). To av disse resulterte i avvik og pålegg. I tillegg ble det gjennomført tilsyn i forhold til elevenes skolemiljø (kap 9A) og fag/svenneprøve uten skole (§ 3-5) – én videregående skole på hvert område. Disse er ikke ferdigbehandlet.

For videregående skole er det gjennomført flere dialogmøter med fylkeskommunen.

Private/frittstående skoler

I 2003 ble det gjennomført ordinært tilsyn ved 3 private/frittstående skoler. Av disse var to i samsvar med lovverket mens én ikke er ferdigbehandlet. Det ble også gjennomført tilsyn i forhold til spesialundervisning ved 3 skoler. To av disse resulterte i avvik og pålegg, mens den tredje ikke er ferdigbehandlet.

Lov om barneverntjenester § 2-3

Det er gjennomført tilsyn i kommunene: Bjugn, Hemne, Melhus, Oppdal, Rissa, Skaun og Tydal. Det generelle inntrykket er at det arbeides godt ute i kommunene, det er engasjerte ansatte som arbeider under stort press. Tilsynet har gjennomgående avdekket mangler når det gjelder utarbeidelse av tiltaksplaner på bakgrunn av vedtak om hjelpetiltak.

Ved årsskiftet var det totalt 310 barn i fosterhjem, derav 294 under 18 år. Av de under 18 år hadde 263 barn oppnevnt tilsynsfører. Kommunene rapporterer om at det til tider er vanskelig å rekruttere tilstrekkelig med tilsynsførere. Kommuner som har rapportert om underdekning er fulgt opp med egne brev.

Det er avholdt tre samlinger for barnevernlederne. Det er avholdt fagdager for ansatte i barneverninstitusjoner, og kurs i barnevernrett for kommunalt – og fylkeskommunalt ansatte, samt felles fagdager for sosial- og barnevernledere.

Tilsyn familievernet

Fylkesmannen har ført tilsyn med Familievernkontoret i Sør-Trøndelag. Tilsynet avdekket ingen forhold som krever oppfølging. Det er ikke mottatt klager fra brukere av familievernkontoret.

I tillegg til Familievernkontoret i Sør-Trøndelag har vi 12 eksterne meklere fordelt på 10 kommuner. Dette gir en akseptabel dekning av meklingsoppdrag. Det er gjennomført fagkonferanse sammen med meklere i Nord-Trøndelag. I tillegg mottar eksterne meklerne veiledning fra Familievernkontoret. Det er ikke mottatt klager på at meklingsattester ikke utskrives av mekler

Tilsyn barneverninstitusjoner

Fylkesmannens plikt til å føre tilsyn med barneverninstitusjoner følger av §§ 2-3 og 5-7 i Lov om barneverntjenester av 17.juni 1992. I 2003 ble det ført tilsyn med 23 offentlige og private institusjoner. Det skal som følge av forskrift om tilsyn i barnevernsinstitusjoner gjennomføres fra 4 til 8 besøk per tiltak, avhengig av plasseringsgrunnetil beboerne. Tilsynet har foretatt 91 besøk i 2003, 42 ved offentlige og 49 ved private institusjoner. Dette utgjør 85% av det pålagte antall besøk.

Tilsyn barnehageområdet

Det er ikke gjennomført tilsyn på barnehageområdet.

Det er arrangert 4 møter med kommunene om barnehagespørsmål

3.3.2 Lovlighetskontroll

Fylkesmannens oppvekst – og utdanningsavdeling i Sør – Trøndelag hadde ingen lovlighetskontroller i 2003.

3.3.3 Klagebehandling

Klagesaker på områdene spesialundervisning i grunnskolen og spesialundervisning for voksne og utfall av disse

Klager spesialundervisning	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
Grunnskole	1	4	10	7	22
Voksenopplæring			1		1
Førskole	1		1		2
Sum	2	4	12	7	25

Klagesaker på andre områder for grunnskolen og utfall av disse

Andre områder for grunnskolen	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
KRL -	0	0	0	0	0
Skolevalg	4	0	2	1	7
Skyss/farlig skolevei	5	2	5	4	16
Utsatt skolestart	0	0	0	0	0
Klagesensur matematikk	15		34		49
Standpunkt karakterer	10		89		99
Annet	4			2	6
Sum	13	2	7	7	29

Klagesaker innenfor videregående skoles område og utfall av disse

Saker innenfor videregående opplæring	Medhold	Delvis medhold	Avslag	Annet	Sum
Klager vedr. tap av rett til vg opplæring					
Klager knyttet til fag- og svenneprøver					
Klager knyttet til spesialundervisning	1			4	5
Klager knyttet til inntak					
Klager knyttet til inntak til særskilt grunnkurs på grunnlag av sakkyndig vurdering	1			1	2
Andre klager				3	3
Sum	2			8	10

Søknader om voksenopplæring (rettighetsopplæring)

	Søknader	Inntak	Klager	Medhold	Delvis medhold	Avslag
Grunnskolen (fra 01.08.02)			1	1		
Videregående opplæring						
Sum			1	1		

Klagebehandling - spesialundervisning

Antallet klager på vedtak om spesialundervisning i grunnskolen er redusert sammenlignet med fjoråret. Det har ikke vært færre klager til klageinstansen i løpet av den tiden det er ført statistikk. Antall klager for elever i videregående opplæring er uendret fra fjor året. Antallet er samlet sett lavt.

Når det gjelder klager på vedtak om spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn, er det på samme nivå som i fjor. Det er behandlet en klage på vedtak om spesialundervisning for en voksen person. I fjor ble det ikke behandlet klager på vedtak om spesialundervisning til voksne.

Om dette er en positiv utvikling eller ikke, er ikke mulig å avgjøre uten mer informasjon. Styrket brukermedvirkningen og mer systemrettet arbeid med vekt på forebygging antas å virke inn på omfanget av klager. Et nytt trekk ved noen klager, er at det påklages at vedtaket er lite tydelig. Vi kan ikke se bort fra at informasjon om og ev. bistand i forbindelse med påklaging kan være mangelfull.

Klager på karakterer grunnskole

Klager på standpunkt karakterer er stadig økende. I 2003 mottok Fylkesmannen 99 klager og 10 av disse fikk medhold. Noen skoler gjør ikke godt nok arbeid når det gjelder å opplyse elever og foresatte om hva som er grunnlaget for de forskjellige karakterene. Sør-Trøndelag administrerte klagesensuren for skriftlig eksamen i matematikk for hele landet. 49 klager ble mottatt og 15 fikk medhold

Klager over barneverntjenestens vedtak

I følge lov om barneverntjenester § 6-5 – Klage over barneverntjenestens vedtak – Enkeltvedtak som barneverntjenesten har truffet, kan påklages til fylkesmannen, i følge § 6-6 kan fylkesmannen prøve alle sider av vedtaket. Det er i alt innkommet 24 klagesaker i 2003.

Klager etter lov om barn og foreldre

Fylkesmannen avgjør saker etter lov om barn og foreldre når det gjelder fastsettelse av samvær, fast bosted, foreldreansvar og fordeling av reisekostnader ved samvær.

Antall innkomne saker i 2003: 72

Saker der det er fattet vedtak : 12

Vedtak påklaget: 3

Avvist/avsluttet før eller under behandling: 40

Under behandling eller avventer samtykke/uttalelse: 20

En forutsetning for Fylkesmannens inntreden i saken er at foreldrene er enige om det. I saker med barn over 15 år kan Fylkesmannen treffe vedtak selv om bare en av foreldrene ber om det.

3.3.4 Forsøks- og utviklingsarbeid

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ga i 2003 økonomisk støtte til 7 utviklingsprosjekter på grunnskolenivå. Prosjektene er fordelt på 5 kommuner – inklusive fylkeskommunen. Totalt fordelte vi kr 286 000,- til disse utviklingsarbeidene. Antallet prosjekter vi støttet i 2003 var betydelig lavere enn i 2002. Dette skyldes utelukkende at midlene til slikt arbeid var beskåret betydelig fra året før. De tildelte prosjektene var alle knyttet til de sentralt gitte satsningsområdene. I tillegg har vi støttet fire regional nettverk med den totale sum av kr 150 000,-.

Fylkesmannen har innvilget 3 søknader om forsøk etter § 1-4 i 2003. I tillegg har flere skoler søkt om å videreføre forsøkene med alternative arbeidstidsordninger. Det lave tallet på nye forsøkssøknader skyldes trolig at mange skoler allerede er med i ulike prosjekter. Kvaliteten på søknadene om utviklingsarbeid, ble ytterligere forbedret i 2003.

Innenfor barnehageområdet har avdelingen hatt oppfølging av den 3-årige kvalitetssatsingen: fordelt utviklingsmidler til kommuner, avsluttet prosjektet ”Den norske barnehagekvaliteten”, deltatt i Interreg-prosjekt om barns medvirkning og dokumentasjon av pedagogisk arbeid i barnehager. Egen rapport til BFD.

Kompetanseutvikling i kommunene

Sør-Trøndelag ble tildelt kr 3 872 136 til kompetanseutvikling. I forståelse med kommunene, ble kr 873 000 av disse midlene brukt til følgende fellestiltak:

- Realfag, norsk, fransk, tysk (i samarbeid med NTNU)
- Omstart
- Studietur kommuneledere
- Nettverk fådelte skoler
- Kommuneledersamlinger
- Møteplassen – etterarbeid etter SAMTAK
- Styrking av regionene

Omstart

Prosjektet IKT i læringsarbeidet er gjennomført i to faser i Sør-Trøndelag. Begge ble avsluttet i løpet av 2003. Omstart 1 har omfattet 16 skoler som representerer totalt 328 lærere. Denne

delen av prosjektet ble avsluttet våren 2003. Omstart 2 har omfattet 13 skoler som representerer totalt 278 lærere. Denne delen av prosjektet, og dermed prosjektet i sin helhet, ble avsluttet innen utløpet av 2003.

Nettverk fådelte skoler

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag har også initiert et prosjekt/nettverk med oppstart våren 2003. 11 fådelte skoler Sør-Trøndelag er med i prosjektet, som har vært drevet etter "kritisk-venn-prinsippet".

Verdier i skolehverdagen

Sør-Trøndelag fikk kr 70 000 til dette arbeidet. Vi brukte disse midlene til å styrke arbeidet med minoritetsspråklige elever. To av mottaksskolene Ila skole og Åsheim ungdomsskole har lagt ned arbeid for å bli "demonstrasjonsskoler" på dette området og arrangerte konferanse og erfaringsutveksling for alle skoler med minoritetsspråklige elever.

Gi rom for lesing

Fylkesmannen har tildelt fem prosjekt midler fra tiltaksplanen Gi rom for lesing. Prosjektene har til sammen fått kr 800 000,-.

1. Frøya og Hitra kommuner med "Gi rom for lesing – glad i kameraten – glad i boka"
2. Midtre Gauldal og Oppdal kommuner med "BaSketakprosjektet"
3. Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkesbibliotek med "Lesestimulering"
4. Bjugn, Osen, Roan, Rissa, Ørland, Åfjord kommuner med "Lese-løftet"
5. Gimse skole, Melhus kommune med "Lesekunst"

Prosjektet "Lese-løftet" får også midler fra Den kulturelle skolesekken. Som det framgår av prosjektoversikten, deltar 12 kommuner i tillegg kommer samarbeid med bibliotek, høgskoler, kompetansesentra og andre fagmiljøer. Fylkesmannen følger opp prosjektene med prosjektsledermøter hvor bla framdriftsplanen for hvert prosjekt blir diskutert.

TRAS

Fylkesmannen arbeider for å få til en systematisk bruk av TRAS (tidlig registrering av språkferdigheter) i kommunene. Det ble gjennomført en nasjonal samling i Sør-Trøndelag med representanter fra fylkesmannsembetene og aktuelle departement/direktorat. Fylkesmannen følger opp arbeidet med kontakt mot høgskolene og kommunene.

Den kulturelle skolesekken

Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling samarbeider med Sør-Trøndelag fylkeskommune om utvikling av Den kulturelle skolesekken. I den sammenheng har FM drifts- og økonomisk ansvar for et utviklingsprosjekt "Skolesekkprosjektet – Skap muligheter med Den kulturelle skolesekken". I prosjektet deltar 16 skolemiljø fra 8 kommuner.

Nettverksgrupper barneverntjenesten

Det er etablert fire nettverksgrupper av ansatte i barneverntjenesten i kommunene som jevnlig har møter. Tre nettverk startet opp i 2003, ett i 2000. I alt er det gjennomført 19 møter i nettverkene.

MIB

En representant fra Fylkesmannen og 6 ansatte i barnehager deltok på konferansen BFD's konferanse om Menn i barnehager: Fylkesmannen har ikke hatt spesielle tiltak i forhold til MIB-arbeidet i 2003 utenom dette.

3.3.5 Andre aktuelle arbeidsområder

IKT i skolen

Fylkesmannens oppvekst- og utdanningsavdeling har i 2003 drevet generell informasjon om IKT i læringsarbeidet. Til informasjon er benyttet eksisterende møteplasser. Herunder KS sine arenaer. I dette informasjonsopplegget inngår også høyhastighetskommunikasjon.

Overføring av ressurser til PP -tjenesten

Med bakgrunn i St. meld nr 23 (97-98) og vilkår satt i departementets tilsagnsbrev, er det for året 2003 gjennom Fylkesmannen overført statlige midler for styrking av PP - tjenesten i kommuner og fylkeskommune i Sør-Trøndelag. Organiseringen av de ekstra fagstillingene er gjort i samsvar med gitte retningslinjer, det er avgitt rapporter fra de aktuelle kommuner/fylkeskommune og søknader om tilskudd er behandlet hos Fylkesmannen. Som den største kommunen er Trondheim gitt et tilskudd tilsvarende 6.5 årsverk, for øvrige kommuner er det gjennom interkommunale avtaler organisert en styrking ved fire PPT-kontor: Bjugn 2 fagårsverk, Midtre Gauldal 2 fagårsverk, Orkdal 2 fagårsverk og Malvik 1.5 fagårsverk. PP - tjenesten for videregående opplæring er gitt tilskudd tilsvarende tre fagårsverk. Samlet er det gitt tilskudd for 2003 med kr. 7.650.000.- til styrking gjennom ekstra fagstillinger. Fra og med 2004 går tilskuddet gradvis inn i rammeoverføringene til kommuner og fylkeskommune, og Fylkesmannen har gjennom eget brev gitt informasjon om dette.

Videreutvikling av det spesialpedagogiske arbeidsfeltet

Fylkesmannen gjennomførte Program for barn og unge med alvorlige atferdsvansker for deltakere fra 20 skolemiljø og PPT representanter og 10 veiledere fra PPT og Trøndelag kompetansesenter. Per Isdal, Alternativ til vold har det faglige ansvaret. Det arbeides med reelle case hvor målet er å få løst saken i løpet av programmet. Tilbakemeldingene er usedvanlig gode. Arbeidsformen har dannet mønster for tilsvarende tiltak.

Arbeidet med systematisk bruk av læringsstrategier videreføres. Det er etablert fire besøksskoler i Trondheim, 150 deltakere fra videregående skoler blir kurset og det er gjennomført kurs for barnehageansatte og lærere fra grunnskolen sammen.

Det ble gjennomført som planlagt, to samlinger i tilknytning til møteplassen for kommunene, fylkeskommunen og kompetansesentra som betjener oss. I dette arbeidet har vi invitert utdanningskontoret i Nord-Trøndelag som medarrangør.

Trøndelagsprosjektet er igangsatt med samarbeid mellom faglige bidragsytere fra Bredtvet kompetansesenter, Lillegården kompetansesenter og Trøndelag kompetansesenter og Fylkesmannen som teknisk arrangør. 16 skoler/PPT fra grunn- og videregående opplæring deltar med reelle case. Hensikten er å få til kompetanseheving i et systemperspektiv hvor nevnte kompetansesenter arbeider tettere sammen. Prosjektet har fått en god start.

I desember startet arbeidet med Tilpasset opplæring i en inkluderende skole. Fylkesmannen har oppnevnt en arbeidsgruppe og samarbeider med fylkesmannsembetene i Nord-Trøndelag, Oppland og Hedmark.

Eksamen og prøver

Avgangsprøvene i grunnskolen

Nord- og Sør-Trøndelag samarbeider både når det gjelder å skaffe sensorer og å avvikle skriftlige avgangsprøver. Vi har alltid flere sensorer enn det er behov for. Derfor blir alle som registrerer seg som sensor invitert til et dagskurs i mars. Dette sees på som en god etterutdanning.

Når det gjelder muntlig avgangsprøve i 2003, så hadde Sør-Trøndelag tilstrekkelig antall sensorer slik at alle elever avla muntlig prøve.

Eksamen i videregående skole

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, FMST, har etter rundskriv F-42-94 et ansvar for eksamen i videregående skole. I forbindelse med sentral sensuravvikling har FMST ansvar for veiledning og problemløsning overfor skolene, å oppnevne sensorer, fordele besvarelser til sensorer og å organiserer og gjennomføre sensurmøtene i regionen. Områdene for sensurering skal være så store at eksaminandtallet idet enkelte fag er tilstrekkelig stort og sikrer den best mulige sensur. Landet er derfor delt inn i seks eksamensregioner. De seks eksamensregionene i landet har et godt samarbeid seg imellom og i små fag legges sensuren for hele landet til en region. FMST har nasjonalt ansvar for sensuren i norsk som andrespråk for språklige minoriteter, fellesfag på teknisk fagskole, transportfag og bedriftsøkonomi.

Kommunale musikk- og kulturskoler

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag er tillagt landsdekkende ansvar for oppgaver knyttet til drift og utvikling av Musikk- og kulturskoler. I 2003 er det gjennomført en rekke informasjonstiltak i andre fylker og regioner. Oppvekst- og utdanningsavdelingen har utformet en tilstandsrapport om kommunale musikk- og kulturskoler for skoleåret 2002 – 2003. Egen rapport skoleåret 2003 – 2004 vil foreligge i løpet av våren 2004. Oppvekst- og utdanningsavdelingen (Statens utdanningskontor i Sør-Trøndelag) har vært involvert i utformingen av en St.meld.nr.39 (2002-2003) ”Ei blot til Lyst” Om kunst og kultur i og i tilknytning til grunnskolen.

Rikskonsertene

Oppvekst og utdanningsavdelingen har som tidligere hatt ansvaret for turneleggingen av Rikskonsertene. Rikskonsertene går i Sør-Trøndelag inn som en del av den kulturelle nistepakken som igjen utgjør sikringsdimensjonen i Den Kulturelle Skolesekken.

Arbeid med tilstandsrapporten

Oppvekst- og utdanningsavdelingen har det siste året valgt å følge Læringscenterets mal for tilstandsrapport. Selv om denne ikke gir et fullstendig bilde av utdanningssektoren i fylket, har avdelingen funnet det for arbeidskrevende å komplettere denne rapporten med eget materiale.

Rutinene knyttet til den elektroniske datainnsamlingen til tilstandsrapporten kan bli bedre. Blant annet har avdelingen brukt mye tid på å videresende henvendelser fra kommunene, blant annet vedrørende enkle ting som formidling av brukernavn og passord. Dersom Fylkesmannen skal kunne fungere godt som veileder i denne datainnhentingene bør alle brukernavn og passord knyttet til enheter i eget fylke være tilgjengelig for Fylkesmannen.

Dispensasjoner barnehage

Det er ikke kommet dispensasjonssøknader fra utdanningskravet for styrer og pedagogisk leder. Det er behandlet en søknad om dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning.

3.3.6 Tilskuddsforvaltning

Ut over det som er omtalt i denne delen av årsrapporten, viser Fylkesmannen til egen regnskapsrapport til UFD pr 1. februar.

Tilskudd til norsk med samfunnskunnskap

Tilskuddsforvaltningen er blitt forenklet etter at grunnskolens informasjonssystem GSI ble tatt i bruk til dette formålet. I 2003 søkte kommunene gjennom GSI på høsten, i tillegg til en rapportering pr 31.08. Oppvekst og utdanningsavdelingen har ikke tradisjon for stikkprøvekontroller innenfor området, men startet med dette høsten 2003. I samarbeid med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag valgte vi ut én kommune fra hvert fylke. Arbeidet med denne stikkprøvekontrollen er ikke avsluttet. Det planlegges stikkprøvekontroll også for 2004.

Etterutdanning for lærere i norsk med samfunnskunnskap

Sør-Trøndelag fikk kr 100 000,- i 2003 til etterutdanning av lærere som underviser i norsk med samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Midlene er i hovedsak gått til Senter for voksenopplæring sin årlige voksenopplæringskonferanse.

Barnehagetilskudd

Nye tilskuddsordninger, ekstraordinære tiltak som følge av barnehageavtalen og opplæring av nye (delvis som resultat av omorganisering) har vært ressurskrevende.

Summer som er tildelt i Sør-Trøndelag.

Ordinært driftstilskudd	kr. 448 354 649
Ekstraordinært driftstilskudd	kr. 7 160 190
Investeringsstilskudd	kr. 9 000 000

Statsstøtte til krisetiltak

Følgende senter mottar tilskudd: Krisesenteret for Orkdal og omegn, Senter mot incest Sør-Trøndelag, Trondheim og Krisesenteret i Trondheim.

Tilskudd til SFO

Ingen spesielle merknader.

Tilskudd til opplæring for språklige minoriteter i grunnskolen

Ingen spesielle merknader.

Tilskudd til leirskoleopphold

Ingen spesielle merknader.

Tilskudd til kommunale musikk- og kulturskoler

Ingen spesielle merknader.

3.4 Sosial- og helseavdelingen

3.4.1 RAPPORTERING TIL Sosial- og helsedirektoratet på NASJONAL KREFTPLAN 2003 (resultatområde 77 forebyggende tiltak)

Rapport av 02.02.04.

Følgende spørsmål ønskes besvart innenfor hver område:

1. Hvilke tiltak i henhold til tiltaksplanen har Fylkesmannen iverksatt?

Fylkesmannen har iverksatt alle tiltak i henhold til tiltaksplanen 2003 med unntak av

tiltak nr 9) *Bunkeflo* og tiltak nr 10) Prosjekt ” *Ut på tur aldri sur*”. I tillegg kan nevnes at også flere tiltak er iverksatt etter initiativ fra ulike aktører som har tatt kontakt med Fylkesmannen fortløpende gjennom året, samt i ulike andre sammenhenger hvor Fylkesmannen har vært involvert.

2. **Hva har tiltakene ført til?**

Tiltakene har ført til økt fokus på helsefremmende- og forebyggende arbeid både i kommunene, fylkeskommunen, innad i egen organisasjon og ulike frivillige lag- og organisasjoner. Vi mener og at gjennom de ulike kurs/konferanser som har vært arrangert i 2003 og har bidratt med ny kunnskap innen satsningsområdene tobakk, ernæring og fysisk aktivitet. Mange av tiltakene som er iverksatt har ført til videreføring og ”ringvirkninger” hvor nye forebyggende tiltak har blitt iverksatt. Her kan spesielt nevnes

Tiltak 2) Helsefremmende videregående skole tiltak 8) Fysak og tiltak nr 6) Nettverksgruppe tobakk. Under uforutsette tiltak kan særlig nevnes tiltak med tilbud om Røykeslutt for dagsenter i psykiatrien og Røykfri høgskole som utdanner førskolelærere.

Ellers kan nevnes at det vært jobbet systematisk i egen organisasjon omkring målgruppen ”Utsatte barn- og unge” (Prosjekt Trygge barn på kryss og tvers), samt ”Folkehelse i embetet,” og etablering av partnerskapsmodell i Sør-Trøndelag fylkeskommune.

Fylkesmannen har og prioritert å bidra til økt fokus på samarbeid mellom det frivillige og offentlige sektor.

- På det førstnevnte område :” *Helsefremmende vg skole*” har Fylkesmannen særlig rettet en innsats inn mot Røykfri vg skole og Prosjekt ” Økt kroppsforståelse”. Prosjektene har vært et samarbeid mellom FM, Fylkeskommune og Trondheim kommune. I Prosjekt Røykfri vg skole har det bidratt til reduksjon av røyking i skolegården ved de videregående skolene i fylket. Prosjekt ” Økt kroppsforståelse” ble avsluttet i juni 2003. Prosjektleder som er fysioterapeut har etter prosjektets slutt inngått i en stilling som skal jobbe byovergripende i Trondheim kommune i forhold til styrking av skolehelsetjenesten med økt fokus på økt kroppsforståelse med særlig fokus på områdene tobakk, ernæring og fysisk aktivitet. Prosjektet har synliggjort et stort behov av forankring av forebyggende arbeid både på politisk nivå, samt ledernivå. Prosjektet har videre synliggjort blant annet at helsetjeneste og skole ikke planlegger i stor grad sine aktiviteter sammen. Det har videre avdekket mye manglende kompetanse både fra helsepersonell og skolepersonell i ”helsefremmende tenkning.” Videre har man sett betydningen av å jobbe målrettet inn mot særskilt utsatte grupper, og særlig har viktigheten av å legge kjønnspektivet inn som en sentral føring stått sentralt. Prosjektet har ført til at Trondheim kommune har jobbet systematisk i forhold til en egen plan for skolehelsetjenesten som er i tråd med Veileder for helsestasjon- og skolehelsetjeneste IK 2617. Egen rapport om prosjektet er under utarbeidelse og vil bli sendt direktoratet så snart den foreligger. Viser og til beskrivelse av dette prosjektet under rapportering fra 2002.
- *Fysak*: Fysak Sør-Trøndelag har helt klart bidratt til økt fokus på fysisk aktivitet. Siden vår ”Fysakprosess” startet for 2 år siden har mange konkrete fysisk aktivitetstiltak blitt etablert. I Sør-Trøndelag er det tilsatt 50% stilling som koordinator. Det er 7 kommuner som blir med i 2004. Vi har etablert en styringsgruppe som består av Fylkesmann, Fylkeskommune, Idrettskrets,

Turistforeningen, NTNU og Helseforetak. Etter omorganiseringen hos Fylkesmannen har dette arbeidet og fått økt oppmerksomhet innen de andre avdelingene hos Fylkesmannen. Målgruppen for FYSAK Sør-Trøndelag er satt til å gjelde fra 0- 100 år. Første samling med FYSAK kommunene er satt til 4.februar d.å.

- *Nettverksgruppen tobakk*: Fylkesmannen har hatt regelmessige møter med ressursgruppen med variert program. Gruppen består av representanter fra LHL, St.Olav HF, bedriftshelsetjenesten, kommunehelsetjenesten, Den Norske kreftforening m.fl. Slik vi ser det er etableringen av nettverksgruppen et nyttig og viktig tiltak i forhold til erfaringsutveksling og nettverksbygging. Mange tiltak er iverksatt fra de ulike personer som sitter i nettverksgruppen. Gjennom dette arbeidet er det blant annet en pågående satsning på ”Røykfri Høgskole” og tilbud om røykeslutt for dagpasienter i Psykiatrien. Sistnevnte arbeide skal evalueres fra studenter fra Sosialhøgskolen våren 2004. I forhold til prosjekt ”Røykfri Høgskole” vil det bli etablert et samarbeid med blant annet allmennlærerutdanningen i Sør-Trøndelag.
- Fylkesmannen har etablert et systematisk samarbeid omkring ”Utsatte barn og unge”. Viser til rapporteringer fra både 2001 og 2002 vedrørende dette prosjektet / utviklingsarbeidet. Etter prosjektperiodens slutt i 2002 har dette arbeidet blitt en modell for tverrfaglig arbeid mellom de ulike avdelinger i embetet. Vi ser at ved å samordne våre aktiviteter bidrar til en mer helhetlig satsning innad i egen organisasjon. Denne modellen har lagt grunnlaget for vår felles satsning innen Folkehelse i embetet. Sosial- og helseavdelingen har fått aksept fra ledelsen om at Folkehelse skal gis en prioritet i embetet. Se tiltaksplan for ytterligere beskrivelse av arbeidet i 2004.
- Etter at St.meld. nr 16 kom har Fylkesmannen bidratt ovenfor fylkeskommunen i forhold til å etablere partnerskapsmodell. Det har vært flere møter både med administrasjonen og politisk nivå i fylkeskommunen omkring dette. Vi ser at vi har ulike ansvarsoppgaver, men svært mye kompetanse til sammen omkring dette arbeidet . Vi tror at det å knytte blant annet Fylkesmannens tilsyns- og rådgivererfaring inn i et systematisk partnerskap omkring fylkeskommunens rolle som utviklingsaktør om styrkingen av folkehelse i fylket vil kunne bidra til økt fokus på det forebyggende arbeid i kommunene og frivillig sektor.
- En stor satsning i 2003 har vært knyttet opp i mot frivillighetsarbeidet som et ledd i styrkingen av folkehelse. Vi har bidratt til å synliggjøre noe av den frivillige innsats som har vært gjort i fylket. Dette har vært gjort i ulike sammenhenger. 5. desember arrangerte Fylkesmannen FN`s internasjonale frivillighetsdag i et samarbeid med Shdir. avd frivillighet og samarbeid og frivillig sektor.

3. Hvis planlagte tiltak ikke er gjennomført, gi en begrunnelse for dette

Fylkesmannen har ikke gjennomført tiltaksplanens *punkt 10) Prosjekt ”Ut på tur aldri sur”*. Prosjektet var definert som et rusforebyggende tiltak rettet mot utsatte grupper barn og unge i ungdomsskolen. Prosjektbeskrivelsen / skissen ble sendt avd fysisk aktivitet og avd rus i Shdir. våren 2003. I tillegg ble den sendt Læringssentret og Barne- og familiedepartementet. Vi håpet på at dette prosjektet kunne være et relevant samarbeid mellom de ulike etater i direktoratet og departementene. Vi ønsket et møte hvor vi kunne diskutere prosjektet. Vi inviterte oss selv til et møte i Oslo. Vi fikk aldri til dette møtet gjennomført da det kunne tyde

på at direktorat/ departement/læringscenter hadde vansker med å samordne seg ut i fra vår bestilling.

Tiltak 9 Bunkeflo: Fylkesmannen har ikke gjennomført satsning jf ” Bunkeflomodellen.”

Dette ut i fra direktoratets føringer på å utsette utprøvingen av modellen. Siden denne modellen ikke ble noe Nasjonal satsning har vi etablert et samarbeid omkring fysisk aktivitet i skolen, med Oppvekst - og utdanningsavdelingen, Sør-Trøndelag idrettskrets og Prosjekt ” Flere aktive barn og unge” i regi av EU. Vi har sammen arrangert arbeidsseminar for et utvalg skoler under grunnskolens uke omkring Fysisk aktivitet i skolen. Målgruppen var skolepersonell og helsetjeneste i kommunen. (vedlagt ligger oppsummering av dette arbeidsseminaret) Dette arbeidet vil være et godt grunnlag for den videre satsning i 2004 på fysisk aktivitet og skolemåltid i grunnskolen.

4. Hvilke tiltak er iverksatt lokalt?

Fylkesmannen har ikke detaljert oversikt over alle lokale tiltak som er iverksatt i fylket. De tiltak som Fylkesmannen har bidratt med i forhold til økonomiske midler har helt klart ført til mer fokus på forebyggende arbeid innen tobakk, ernæring og fysisk aktivitet. Et inntrykk er og at mange ser satsningene inn i en sammenheng med øvrige forebyggingsoppgaver i kommunene/ organisasjonene.

5. Hva har de lokale tiltakene ført til?

For Fylkesmannen har de lokale tiltak ført til en synliggjøring av behov for en bedre forankring i kommunens både politiske og administrative nivå. Det blir viktig å samordne sine aktiviteter og se Norsk Kreftplansatsningen inn i de øvrige sammenhenger hvor kommunene skal samordne og jobbe forebyggende. For Sosial- og helsesektoren vil det være viktig både å se dette området inn i blant annet Opptappingsplanen for Psykisk helse, eldresatsningen, kompetansesatsningen og rusforebyggende arbeid.

6. Hvordan videreføres tiltakene i 2004?

Flere av tiltakene videreføres i 2004. I de tiltak som Fylkesmannen har vært initiativtaker til ligger inne som tiltak i tiltaksplanen for 2004

Gjennom arbeidet med implementeringen av Veileder for helsestasjons- og skolehelsetjenesten, Opptappingsplanen for psykisk helse og St. meld nr 16 har Fylkesmannen hatt ulike aktiviteter som har vært knyttet opp i mot disse. Inntrykket er at helsepersonell tenker mye ”individrettede” tiltak. Det kan se ut som det er lite systematisk samarbeid mellom de ulike helsepersonellgruppene og andre sentrale aktører i kommunene innen satsingsområdene tobakk, ernæring og fysisk aktivitet. Det kan og synes som det er et stort behov for ny kunnskap innen disse områdene. Helsekunnskap vil være svært viktig å ivareta optimalt i rollen som premissleverandør ut til andre i kommunene. Vi ser en bekymring i at det mange kommuner mangler en overordnet styring på hvilke tiltak som skal iverksettes innen området barn og unge. Ofte kan det tyde på at det er vanskelig å se de ulike handlingsplaner/ satsningsområder inn i en helhetlig sammenheng.

Oversikt over tiltak som er iverksatt 2003:

Tobakk:	Tiltak gjennomført av Fylkesmannen Tiltak nr 1: Vær Røykfri Tiltak nr 2: Helsefremmende vg skole Tiltak nr 3: Verdens røykfrie dag Tiltak nr 6: Nettverksgruppe tobakk Tiltak 7) Uforutsette tiltak	Til sammen: 230 000,-
	Midler som er tildelt kommuner, lag og	

	organisasjoner: <ul style="list-style-type: none"> • Røykfri fotballcup- Ørland kommune • Dronning Maud skole • Røykfri ungdomsskole • Heimdal treffsted- Røykesluttkurs for dagpasienter i psykisk helsevern • Røykfri folkehøgskole • Røykfri restaurant • Jentebølgen • Grønn barneby - Trondheim kommune 	
Ernæring:	Tiltak gjennomført av eller i samarbeid med Fylkesmannen: Tiltak 12) Frukt- og grønt i idrettsarrangement Tiltak 13) Frukt-og grønt i skolen Tiltak 16:) Uforutsette tiltak: <ul style="list-style-type: none"> • Grønn kantine kurs • FN's internasjonale frivillighetsdag m.m Midler som er tildelt kommuner, ulike lag og organisasjoner: <ul style="list-style-type: none"> • Skolemat • Premiering til skoleklasser 	Til sammen ernæring og fysisk aktivitet: 185 000,- og tildeling av 10 000,- til Frukt og grønt konkurranse i grunnskolen
Fysisk aktivitet:	Tiltak iverksatt av Fylkesmannen: Tiltak 8) Fysak Tiltak 11)Helsefremmende vg skole 16) Uforutsette tiltak Midler som er tildelt kommuner, lag og organisasjoner: <ul style="list-style-type: none"> • Grønn omsorg: Samarbeid med prosjekt" Inn på tunet" Landbruksavdelingen • Trondheim turmarsjforening • Jentebølgen • Fysisk aktivitet i grunnskolen • Nordisk idrettslærerkongress • Ørland fotballcup • Aktiv skoleveg • To dagers konferanse om Bevegelse i skolen – med blant annet fokus på individuell plan 	Aktivitetsmedisinkurs: 60 000,-

Fylkesmannen har i tillegg til overnevnte aktiviteter gjennomført kurs / aktiviteter i :

- Aktivitetsmedisin 26.-27.mars
- Aktiv skoleveg (i samarbeid med oppvekst- og utdanning, Trygg trafikk og Vegvesen) 3.november
- Frukt- og grønt konkurranse i grunnskolen
- Jubileumskonferanse i forbindelse med 400-års jubileet for off helsevesen
- Fysak konferanse – Oppdal 23.- 24.januar
- FN's internasjonale Frivillighetsdag 5.desember
- Temadag om planlegging av tjenester for barn og unge 28.august
- Utvikling av familiesentraler 6.-7.juni
- Konferanse Helsefremmende skole 26.-27 oktober

Folkehelserådgiver har gjennom de andre aktivitetene på kontoret og knyttet folkehelse inn som sentralt tema i andre sammenhenger. Her kan nevnes:

- Medisinalmeldingen for 2003
- Fysisk aktivitet inn som tema i forhold til trafikksikkerhetsutvalget
- 400-års-jubillet for off. helsevesen
- Deltatt i skoleledermøte
- Møte med alle rådmenn og ordførere
- Ledermøte i egen organisasjon
- Allmøte hos Fylkesmannen

3.4.2 Resultatområde 75 - Rusmiddelarbeid - Rapportering på kompetansetiltak for arbeid med tunge rusmiddelmissbrukere – herunder legemiddelassistert rehabilitering

Rapportering 27.01.04.

Aktiviteter høsten 2003

Refleksjonsteamene:

Vi viser til vår beskrivelse i rapporter til Sosial- og helsedirektoratet av 28.01.2003 og av 06.08.2003, der rehabiliteringsprosessen er beskrevet.

Av de 3 refleksjonsgruppene som ble etablert i 2003, har 2 grupper gjennomført henholdsvis 6 og 7 refleksjonsmøter med sin ressursperson eller reflektør. Den siste gruppen har igjen ett par møter før de avslutter refleksjonsarbeidet. Teamene har hatt fokus på hva som fremmer eller hva som hemmer den rehabiliteringsprosessen som de sammen med sine klienter/pasienter deltar i. Ressurspersonene har hatt som oppgave å støtte refleksjonsprosessen i gruppene. Vi hadde som målsetting å få etablert flere refleksjons team enn disse 3, noe vi ikke har lyktes med.

Arbeidet i de faglige foraene:

22. og 23. oktober ble det arrangert fagdager for de faglige foraene i fylket. Tema på samlingen var refleksjon som metode i sosialt arbeid. Fagdage var lagt opp som arbeidsseminar der refleksjon og mestring var hovedelementer. For å trene på refleksjon, hadde vi valgt følgende tema som grunnlag for refleksjonene:

Refleksjon som metode i sosialt arbeid

Hva er refleksjon?

Trekk i samfunnsutviklingen som påvirker arbeidet ved sosialtjenesten. Hensikten var å rette fokus på trekk i samfunnsutviklingen som skaper sosiale problemer, og hvordan "refleksjon" kan være et verktøy for å få belyst problemstillinger og bidra til å få frem forslag til mål og tiltak. Fagdage var et samarbeid mellom MNK-Rus og Fylkesmannen, og som innleder i forbindelse med temaet for dagene, var en av sosiallederne. Tilbakemeldingene fra dette arbeidsseminaret var svært gode.

Psykisk helse, rus og samarbeid:

I samarbeid med opptrappingsplan for psykisk helse, ble det i desember 2003 arrangert et seminar for fagfolk og ledere i den kommunale helse- og sosialtjenesten, psykisk helsevern, rustjenestene, fylkeskommunen og brukerorganisasjonene. Temaer på seminaret var bl.a.:

Lagbygging i praksis

Hvordan forstår vi sammenhengen mellom rus og psykiske vansker?

Samhandlingskompetanse

Individuelle planer, erfaringer så langt

Det var svært stor interesse for seminaret, med ca 300 påmeldte, og da bare halvparten fikk plass, vurderes det å arrangere ett seminar til med noenlunde samme innhold i 2004.

Videreutdanning i rus og legemiddelassistert rehabilitering:

I samarbeid med Høgskolen i Sør-Trøndelag, er det lagt opp en videreutdanning som består av 3 samlinger og avsluttes med en fordypningsoppgave og eventuelt eksamen i juni. Alle 3 samlingene gjennomføres første halvår i år. De som deltar i refleksjonsgrupper og på alle 3 samlingene, kan avlegge eksamen. Studiet tilsvarer 15 studiepoeng.

Det er åpnet for deltakelse på en eller 2 av samlingene, for de som ikke ønsker/eller har mulighet for å gjennomføre hele videreutdanningen. I tillegg til forelesningene, vil det bli etablert grupper hvor refleksjon vil få en sentral plass.

Tema for opplæringen er de 3 hovedområdene som er skissert i sosial- og helsedirektoratets brev av 15.05.2002 om opplæringstiltakene.

Antall deltakere:

I refleksjonsteamene 11 deltakere - Leger og sosialarbeidere

Fagdager for de faglige foraene ca. 45 deltakere - Sosialarbeidere

Seminar: Psykisk helse, rus og samarbeid ca. 150 deltakere - Fagfolk og ledere i helse- og sosialtjenestene i kommunene, rustjenestene, psykisk helsevern og bruker-organisasjoner.

Det er ennå for tidlig å si hvor mange som vil delta på videreutdanningen på HIST.

Erfaringer

Som nevnt i vår rapportering fra august i 2003, er det fortsatt vanskelig å få med fagpersoner i refleksjonsgruppene. Mange gir uttrykk for at det er for travelt i hverdagen til at de kan prioritere deltakelse i grupper eller en videreutdanning, dette gjelder særlig for legene. De som allerede er med i en refleksjonsgruppe gir uttrykk for at dette er til stor hjelp i det daglige arbeidet med ruspasienter/klienter.

Som nevnt foran, så var interessen spesielt stor for seminaret som hadde tema psykisk helse, rus og samarbeid, og dette gir oss en pekepinn om at rus og psykiatri er tema mange er opptatt av, fordi de i sitt daglige arbeid ofte ser at dette henger sammen.

Kompetansesituasjonen i kommunene

Som tidligere nevnt, så er behovet for påfyll av kompetanse stort på området rus og psykiatri. Når det gjelder rusområdet isolert, så er erfaringene at kompetansen varierer svært, og særlig i mindre kommuner er det enkeltpersoner som sitter med kompetansen, og når disse slutter, forsvinner kompetansen. Fylkesmannens inntrykk er likevel at kompetansen på rusområdet har bedret seg betraktelig de siste årene. Rusproblematikken i enkelte kommuner har vært så stor, at ansatte har sett seg nødt til å skaffe seg påfyll av kompetanse.

Planer og avslutning i 2005

Planene for inneværende år er først og fremst å gjennomføre videreutdanningen første halvår, i samarbeid med HIST. I løpet av annet halvår ser vi muligheten for å arrangere en ny konferanse om psykisk helse og rus. I høstsemesteret er det og i år planlagt fagdager for de

faglige foraene. Planleggingen av denne samlingen foregår på møtene med kontaktpersonene for de faglige foraene, som MNK-Rus og Fylkesmannen har ca. annen hver mnd. En utfordring, som det må arbeides videre med er å åpne de faglige foraene for flere faggrupper, slik at dette på sikt kan utvikle seg til tverrfaglige grupper, som med refleksjon som hjelpemiddel kan arbeide med samarbeid og samhandling i helse- og sosialtjenesten i kommunene.

3.4.3 Handlingsplan for eldreomsorgen - rapportering 2003 – 2007 (resultatområde 71.3.1 handlingsplan for eldreomsorgen)

(Rapport av 30.01.04)

1. INNLEDNING

Vi viser til brev av 11.12.03 fra det Kongelige sosialdepartementet, hvor fylkesmannen har fått i oppgave å overvåke gjennomføringen av handlingsplanen fram til 2007 i nært samarbeid med Husbanken. Fylkesmannen skal følge utviklingen både når det gjelder personelldekning og utbyggingen av sykehjemsplasser og omsorgsboliger. Statusrapportering skal skje halvårlig med frist 1. februar og 1. august hvert år.

2. PERSONELL I PLEIE- OG OMSORGSTJENESTEN

2.1.

Når det gjelder data og statistikk om personelldekning (årsverk per 100 innbyggere over 80 år) rapporterer kommunene inn til fylkesmannen per 010204, jf. Handlingsplanen ”Rekruttering for Betre kvalitet”. Foreløpig har vi fått inn skjema fra noen få kommuner. KOSTRA/SSB-tall kommer i mars, og derfor vil neste rapportering (per 010804) være mer informativ.

2.2.

I årene 1998-2001, med øremerka tilskudd, økte personellkapasiteten i kommunene. Nå er omsorgstjenestetilskuddet lagt inn i rammeoverføringene, og fylkesmannen ser at kommunene reduserer bemanningen. Kommuneøkonomien er vanskelig, og 5 kommuner befinner seg for tiden i ROBEK-systemet.

1620 Frøya	Kommuneloven § 59a nr. 1 pkt c
1624 Rissa	Kommuneloven § 59a nr. 1 pkt a og b
1632 Roan	Kommuneloven § 59a nr. 1 pkt c
1663 Malvik	Kommuneloven § 59 a nr. 1 pkt c
1664 Selbu	Kommuneloven § 59a nr. 1 pkt c

Med utgangspunkt i vedtatte budsjett og planer for 2004 kan en påregne at ytterligere 3 kommuner vil komme inn i registeret.

Sør-Trøndelag fylkesmannsembete gjennomførte en omorganisering i 2003, og slo sammen sosial og utvikling - med helsetilsynet/fylkeslegen. Ansvar for HPE ble flyttet til sosial og helseavdelingen.

Ifølge Stortingsmelding 45 (2002-2003) – Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstjenestene - skal fylkesmannen følge opp situasjonen i kommunene.

I året som gikk har vi ikke konkretisert oppgavene ved å systematisk oppsøke pleie- og omsorgssektoren i kommunene i forhold til disse utfordringene. Denne rapporten er bygd på det generelle arbeidet knyttet opp mot klagesaksbehandling, tilsyn, rekrutteringsplan, opptrappingsplan, kvalitetsstrategi osv.

Gjennom klagesaksbehandlingen ser vi at kommunene skjærer ned på tjenestetilbud hjemlet i sosialtjenesteloven § 4-2 a – hjemmetjenester. Inneværende uke ble vi informert om at en kommune vil radere bort all hjemmehjelp i f t rengjøring, som en konsekvens av at 4 årsverk skal bort. Tidligere har vi hatt klager fra brukere som har fått hjemmehjelpstilbudet redusert, fra 2 timer hver 3 uke til 1.5 timer hver 4 uke. Dette er bekymringsfullt, og står i motsetning til målsettingen i Nasjonal strategi for kvalitet i sosial- og helsetjenesten --- ”og bedre skal det bli”.

3. UTBYGGING AV SYKEHJEM OG OMSORGSBOLIGER

3.1 – 3.4

Vedr. data og statistikk om dekningsgrader (plasser/boliger pr 100 innb 80 år+) for sykehjem, omsorgsboliger, aldershjem og samlet dekning, viser vi til sluttrapport utarbeidet i november 2002. Vi vil komme tilbake til ved halvårsrapportering per 01.08.04.

Vedlegget viser endring i dekningsgrad fra 2001 – 2002, og visualiserer hvordan endring i antall eldre over 80 år påvirker dekningsgraden.

3.5

Stort sett vil kommunene i fylket ha eneromsdekning på mellom 90 og 100 % fram mot 2006. Trondheim kommune vil ha eneromsdekning på over 90 %. Dette betyr at alle som har vedtak om langtidsopphold kan få tilbud om enerom om de ønsker det.

Ut fra vedtatt økonomiplan for perioden 2004 - 2007, vil Trondheim kommune i planperioden opprettholde en dekningsgrad på 24% i forhold til andelen eldre over 80 år. Trondheim har en svært stor økning i antall eldre over 80 år, og opplever det som bekymringsfullt at framtidens St. Olavs hospital ferdig utbygget planlegger reduksjon i antall senger. Dette vil angå Trondheim i stor grad.

13 kommuner er ferdig med utbyggingen. Kommuner som fikk tilsagn i siste tildelingsrunde er fortsatt i en byggeprosess, og dette omhandler i stor grad sykehjem. To kommuner er ikke ferdig med omsorgsboligprosjektene. Disse fikk realisert helhetlige prosjekter ved hjelp av psykiatrimidler. Ifølge opplysning fra Husbanken, har alle kommuner som har søkt tilskudd gjennom HPE fått behandlet sine søknader, og fått tilsagn om tilskudd.

Handlingsplan for eldreomsorg er ofte beskrevet som en boligreform. Kommunene har vektlagt utbygging og rehabilitering av eksisterende sykehjem for å nå kravet om enerom. Det er vektlagt å skape arenaer som innbyr til sosiale aktiviteter inklusive måltider i mindre grupper. Det er også vektlagt å legge til rette for utendørs aktiviteter gjennom opparbeiding av utearealer tilrettelagt for brukerguppen.

Bygningsmassen, enten i sykehjem eller i omsorgsboliger har fått en helt nødvendig kvalitetsheving.

3.6

Ingen kommuner har søkt om utsettelse til etter 2005. Det har heller ikke Trondheim kommune, men det er klart at flere sykehjem først vil bli ferdigstilt i 2005/2006.

3.7

Stort sett har kommunenes vedtatte planer blitt iverksatt. Kommunene vurderte behov og planla deretter, men enkelte har i ettertid uttalt at de har vært for nøkterne og beskjedne, og at enerom har blitt belagt med to senger. Per dato har ikke fylkesmannen opplysninger om at

ferdigbygde sykehjem står tomme av mangel på ressurser til drift, men det har forekommet at det har tatt tid å omsette/leie ut omsorgsboliger.

En kommune ble tildelt tilskudd til bygging av 20 sykehjemsplasser da de siste kvotene ble fordelt, men den økonomiske utviklingen gjorde at kommunen takket nei. De 20 sykehjemsplassene ble tildelt Trondheim kommune, som hadde det største uttalte behovet.

4. OPPSUMMERING/VURDERING

De fleste kommunene i fylket har vektlagt å bygge små institusjoner med kjøkken og stue/spisestue som er hyggelig og som samtidig gir mulighet for skjermede boforhold. De nye sykehjemmene er utformet som små bokollektiv for 6-8 personer. Dette gir større fleksibilitet i tilbudet, og mulighet for spesialisering av tilbud til bestemte brukergrupper. Det er vektlagt å bygge sykehjemmene i nær tilknytning til andre boliger for omsorgstrengende. Nybyggene er godt tilrettelagte institusjonsplasser for personer med demens. utfordringene blir likevel å prioritere denne krevende brukergruppen.

Gjennomføringen av handlingsplanen har lagt de ytre rammene for god eldreomsorg gjennom økt kapasitet og bedre bygningsmessig standard. Nå må fokus rettes mot innhold og kvalitet i tjenestene. Kvalitet er definert som det å dekke grunnleggende behov. Dette vil si brukeropplevd kvalitet, valgfrihet og individuell tilrettelegging av tjenestetilbudet.

Nasjonal strategi for kvalitetsforbedring skal legge forholdene til rette for fornying og forbedring i tjenestene. Det skal initieres innsats og utvikles tiltak på følgende områder:

- Styrke brukerne
- Bedre tjenesteyternes beslutninger og handling
- Bedre ledelse og organisasjon – sammenheng og helhet
- Inkludere forbedringskunnskap i helse- og sosialfagutdanningene
- Monitorere og evaluere tjenestene

Fylkesmannen ser at kommunene har mange utfordringer i det å utvikle tjenesteytingen. Som tilsynsmyndighet blir det viktig å bidra til å dyktiggjøre kommunene, ved å utøve kontroll, gi råd og veiledning, samt å videreutvikle tilsynsbegrepet.

3.5 Miljøvernavdelingen

3.5.1 Resultatområde 01 Vern og bruk av biologisk mangfold

Resultatkrav

- 1.1 FM (unntatt Finnmark) skal i tilknytning til barskogvern aktivt bidra til å framskaffe aktuelle makeskiftearealer og bistå de fylkesvise fordelingsutvalgene i arbeidet.

Det er kontakt mot Opplysningsvesenets Fond om makeskifte i Kvasshylla naturreservat i Melhus og Midtre Gauldal. Ellers arbeides det med vanlig pengeerstatning for de øvrige områder.

- 1.2 FM skal i berørte kystfylker utføre en forhåndsvurdering mht miljøvirkninger i forkant av konsesjon for vindmølleanlegg som et bidrag til DNS løpende oversikt over vindmølleanlegg.

Fortløpende.

- 1.3 FM skal avslutte påbegynte vassdragsrapporter, ift verdier i verna vassdrag (VVV). Rapportene må inneholde det nødvendige digitaliserte kartmaterialet for ev. distribusjon til kommuner og til presentasjon over Internett.

Har ingen nå.

- 1.4 FM skal løse løpende oppgaver knyttet til Samla plan for vassdrag og forvaltning av verna vassdrag

Ingen oppgaver i Sør-Trøndelag.

- 1.5 FM skal løse oppgaver knyttet til rollen som regional vassdragsmyndighet, slik det følger av den nye vannressursloven og gjennomføring av EU's rammedirektiv for vann.

Avventer sentrale myndigheter. Har deltatt i møter knyttet til prøveområdene i ST.

- 1.6 FM skal følge opp retningslinjene for forenkling av lokale forskrifter etter lov om laksefisk og innlandsfisk.

Ok.

- 1.7 FM skal følge opp retningslinjer for regulering av fiske etter anadrome laksefisk 2003-2007 i forhold til lokal forvaltning, vurdere behov for endringer i reguleringene av fiske, rapportere til DN etter nærmere bestemmelser, samle inn fangststatistikk fra elvefisket, registrere sjølaksefiskere og sende ut fangstdagbøker.

Ok.

- 1.8 FM skal i 2003 og 2004 gjennomføre revisjon av utsettingspålegg i regulerte vassdrag, slik at alle pålegg senest innen 2005, er i samsvar med de overordnede prinsippene i gitt i instruksbrev av 30.08.00.

Under arbeid.

- 1.9 FM skal initiere og følge opp arbeidet med utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtselsplaner for de prioriterte kulturlandskap, samt iverksette tiltak der det er nødvendig, gjennom en aktiv samordning av virkemidler.

Ok.

- 1.10 FM skal gjennom kulturlandskapsgruppen bidra til en statusrapportering på områdene i Nasjonal registrering.

Er startet.

- 1.11 FM skal fristille ressurser til arbeid med SatNat-prosjektet

Kan ikke se at vi har fått noen oppdrag her.

- 1.12 FM skal benytte Rovbasen som verktøy i å ivareta og bearbeide rovviltdata.

Ok.

- 1.13 FM skal levere startpakke til kommunene som får tilskudd til kartlegging av biologisk mangfold. Denne kartleggingen skal følge DN håndbøkene 11, 13, 15 og 19 samt at rødlisteforekomster skal kartfestes.

Ok.

- 1.14 FM skal innhente, kvalitetssikre og levere kart og egenskapsdata for biologisk mangfold i tråd med DN's instruks. Etter hvert som kommunene blir ferdige med sin kartlegging skal datasettene bearbeides, kvalitetssikres og leveres fortløpende til DN for innlegging i sentrale fagsystem.

Gjennomføres fortløpende. Oppgaven er prioritert mht å legge inn kvalitetssikrede data.

- 1.15 FM skal ved innsamling av data for rullering av INON, være kontaktledd mot og veileder for kommunene ved innsamling av data fra kommunenivået. FM skal samle inn data og kontrollere disse innen fastsatt frister.

Ok.

1.16 Fylkesmennene skal etter nærmere spesifikasjoner, som en del av den forestående overvåkingen, bidra med å skaffe til veie oppdaterte opplysninger om de elvedeltaområdene de selv har valgt ut. Hvis FM får rede på endringer i arealstatus i noen av de andre deltaene, skal også dette meldes til DN.

Ok.

1.17 Fagsystemet VannInfo blir gjort tilgjengelig for alle fylkesmenn i løpet av våren 2003. I 2003 skal FM bidra i innlegging av relevante data i VannInfo.

Ok.

1.18 Det er viktig at de SNO-tilsatte blir godt kjent med fylkesmannens miljøvernarbeid. FM bør i samråd med lokalt SNO avtale et opplegg for felles planlegging, faglig kontakt, og ev. hospitering.

Ok.

1.19 FM må ha fokus på miljøkriminalitet og holde politiet og SNO informert om eventuelle overtredelser av lover og forskrifter

Har fortløpende kontakt.

01AL05	Rapportere om motorferdsel i utmark vintersesongen Ok.	31.08.
01AL08	FM anmodes ifm planlegging for 2003 om å forberede/utarbeide en "bestilling" til lokalt SNO over oppgaver FM ønsker/anbefaler at SNO prioriterer ifm sin årsplanlegging. Endelig avtale om oppdrag skjer gjennom en dialog/prosess mellom FM og lokalt SNO. Bestilling/oversikt er utarbeidet, men er ikke oversendt SNO. Tilleggssøknad på midler til drift av verneområder utover det som ble tildelt fra SNO i juni, er oversendt SNO.	01.04.
01AL10	FM vil bli bedt om å bistå med informasjon og råd i vurderingen av søknader om tilskudd til naturoppsyn fra frivillige organisasjoner (kap. 1426 post 70). Har ikke fått oppdrag.	01.04.
01ST11	Med bakgrunn i omlegging av kultiveringspolitikk skal det gis tilråding om eventuelle nødvendige revisjoner av eksisterende utsettingspålegg i lakseførende vassdrag. Likedan skal det ved eventuelt behov gis tilråding om nye utsettingspålegg. Arbeidet er startet.	01.10.
01ST12	Hyllingsdalen og Sylane: Sendes DN for faglig gjennomgang før høring Ok.	31.12.
01 ST 14	Fylkesmannen skal sende ut søknadsskjema for områder som fortsatt omfattes av vederlagsordningen (områder med meldeplikt til 01.08.03) innen 01.05.03, med søknadsfrist 15 juni. Skjema oversendes DN innen 31.08.03. Svar sendt DN om at det ene området i Sør-Trøndelag (Teksjølia) ikke omfattes av vederlagsordningen.	31.08.
01ST15	Verneplan sjøfugl: Fylkesmannen skal lage endelige kart i forkant av vernevedtak og kunngjøre vedtaket lokalt/regionalt. Avventer beskjed fra DN	Etter nærmere beskjed fra MD/DN
01ST16	Grandefjæra naturreservat: Gjennomføre 20-års revisjon i.h.t. verneforskriften etter nærmere avtale med DN Avklart med DN.	31.12.

01ST17	Kvitsanden, Røros: I samråd med DN avklare videre framdrift og behandling av verneforslaget <i>Avventer nærmere avklaring fra DN.</i>	01.06.
--------	--	--------

3.5.2 Resultatområde 02 Friluftsliv

Generelt

Etter dialog med Direktoratet for naturforvaltning har Fylkesmannen i Sør-Trøndelag fått aksept for at friluftsliv ikke blir spesielt prioritert i 2003. Bakgrunnen for dette er ressursituasjonen. Fylkesmannen har imidlertid utført oppgaver tilknyttet fordeling og utbetaling av tilskuddsmidler.

Resultatkrav

- 2.1 FM skal bidra i arbeidet med å kvalitets sikre dataene om sikra områder som ligger i Naturbasen ved å levere grunnlagsmateriale, kontrollere og supplere opplysningene.
Arbeidet er på gang.
- 2.2 FM skal bidra til en positiv utvikling mht integrering av kystoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.
Gjelder ikke Sør-Trøndelag.
- 2.3 FM skal bidra til oppfølging av st. meld. nr. 39 Friluftsliv i tråd med nærmere konkretisering på seminar i regi av DN våren 2003.
Deltar i en arbeidsgruppe på embetet vedrørende den nye helsemeldingen.

3.5.3 Resultatområde 03 Kulturminner og kulturmiljøer

Generelt

(Ingen resultatkrav i tildelingsbrevet)

3.5.4 Resultatområde 04 Overgjødning og oljeforurensning

Generelt

Innsatsen på dette området er i stor grad rettet mot tilsyn. Dette gjelder i første rekke industri. Det arbeides med en forenklet slam-plan for fylket. Kommunene har ansvaret for oppfølgingen av de fleste avløpsanleggene i fylket, men det er en del anlegg som står for tur til oppgradering og som er Fylkesmannen sitt ansvarsområde.

Resultatkrav

- 4.1 Fylkesmannen skal avgi uttalelser tilknyttet høring av forslag til ny avløpsforskrift, som forventes vedtatt i siste halvdel av 2003. Fylkesmannen må sørge for at forskriften blir gjort kjent før ikrafttredelse 01.01.04.
I 2004.
- 4.2 Fylkesmannen skal slutføre regionvis implementering av MOB-kart for marint miljø for de regioner som gjenstår innen utgangen av 2003.
Er utført.
- 4.3 Fylkesmannen skal fortsette arbeidet med å kartlegge og prioritere landbaserte miljøressurser i regionen basert på MOB-land modellen, med sikte på ferdigstillelse i samtlige regioner innen utløpet av 2004.
Er ikke startet.

3.5.5 Resultatområde 05 Helse- og miljøfarlige kjemikalier

Generelt

Pilotprosjektet i Trondheim havn er godt i gang og krever til tider stor arbeidsinnsats fra Fylkesmannen. Det avdekkes stadig nye områder med forurenset grunn i Trondheim og Fylkesmannen merker dette i form av antall saker, spesielt i forbindelse med fortetting i og nært bykjernen.

Resultatkrav

5.1 FM skal sørge for at miljøproblemene er løst innen utgangen av 2005 ved de høyest prioriterte stedene med forurenset grunn (A-listelokaliteter) der fylkesmannen er forurensningsmyndighet.

Er i gang.

5.2 FM skal sørge for at miljøtilstanden blir avklart innen utgangen av 2005 på de stedene med forurenset grunn der det er behov for videre undersøkelser (B-listelokaliteter) og som FM har ansvaret for. Dette gjelder så langt det finnes en ansvarlig etter forurensningsloven for lokaliteten.

Er i gang.

5.3 FM skal arbeide aktivt med å få utarbeidet fylkesvise tiltaksplaner for prioriterte fjordområder innen 2005.

Ok. Trondheim havn er eget prosjekt.

3.5.6 Resultatområde 06 Avfall og gjenvinning

Generelt

Arbeid med og arbeid rundt den nye deponiforskriften tar mye tid. Det er mange henvendelser og spørsmål om denne. Ellers er tilsyn rettet mot farlig avfall et viktig og prioritert område.

Resultatkrav

6.1 FM skal sørge for at alle deponier i drift legger fram en plan for avslutning eller en oppgraderingsplan for deponiet i form av en ny søknad innen 1. mai 2003, i henhold til deponiforskriften.

Alle har søkt.

6.2 FM skal, så langt fylkesmannen har myndighet, sørge for at anlegg som behandler EE-avfall har tillatelse til dette basert på Retningslinjer 99:02 fra SFT.

Ok.

6.3 FM skal sørge for at kravene i forskrift om kasserte kjøretøy, fastsatt 26. juni 2002, blir innarbeidet i utslippstillatelsene for biloppsamlingsplassene.

Alle plasser har blitt bedt om å søke.

06AL02	FM skal oversende en oversikt over hvilke kommuner som pr. 01.06.03 har tatt i bruk adgangen til å stille krav til avfallsplaner i bygge- og rivesaker, og tilsvarende for kommunenes adgang til å innføre forskrift om åpen brenning. Ok.	01.08.
--------	---	--------

3.5.7 Resultatområde 07 Klimaendringer, luftforurensning og støy

Generelt

Fylkesmannen har deltatt i en støygruppe for å følge opp grenseverdiforskriften. Pga av ressursituasjonen har vi hatt problemer med å følge opp dette feltet skikkelig, men vi har nå satt i verk en del interne tiltak for å prøve å rette på dette. Fylkesmannen bruker forholdsvis mye tid på støy i ulike planer – men det ser nå ut til at det begynner å hjelpe og at kommunene

tar mer tak i dette. I tillegg er det mange henvendelser om støy i forhold til pukkverk, skytebaner og motorsport.

(Ingen resultatkrav i tildelingsbrevet)

07AL01	FM skal oversende en kortfattet status pr 31.12.02 om arbeidet med støy etter grenseverdiforskriften til SFT. Nærmere konkretisering vil bli gitt, men rapporteringen vil ta utgangspunkt i samme mal som ble benyttet i 2002. Ikke utført.	01.03.
--------	---	--------

3.5.8 Resultatområde 08 Internasjonalt miljøvernssamarbeid, bistand, nord-/polarområdene

Generelt

Fylkesmannen har et godt samarbeid med DN på dette feltet. I tillegg til samarbeidet mot NV-Russland bruker vi en del ressurser knyttet til oppgaven som "vertskapsfylke" for DN ved besøk fra andre land som ønsker å besøke det regionale forvaltningsnivået.

Resultatkrav

- 2.1 FM skal i den utstrekning DN/SFT/MD avtaler dette med fylkesmennene, delta i internasjonalt bistandsarbeid under de avtalene DN, SFT og MD har med NORAD som fagsentra for miljø.
Deltar i arbeid i NV-Russland.

3.5.9 Resultatområde 09 Regional planlegging

Generelt

Flere miljøverdier i fylket ivaretas gjennom planbehandlingen. Sør-Trøndelag har et betydelig press på strandsonen f.eks. legger Frøya kommune opp til å nær doble antall fritidshus i strandsonen i vedtatte kommuneplan. Hitra kommune har hatt en tilsvarende nedbygging og har i dag kun restarealer igjen, og som også omfattes av nye planer og dispensasjoner. I fjell og skogområdene er det også omfattende ønsker om å nytte utmarksarealene til verdiskapning gjennom etablering av fritidsbebyggelse, både gjennom etablering av store hyttefelt og ved å spre mange enkeltinngrep. Rundt de større tettstedene, og særlig i Trondheimsregionen har vi et betydelig press på nedbygging av dyrkajord og ønske om fjerning av grøntstrukturer og viktige korridorer for vilt og friluftsliv. I enkelte kyst og fjellkommuner har vi betydelige utfordringer i å etablere forståelse for å avstemme utbyggingsønsker opp mot viktige arealer for biologisk mangfold og kulturlandskap.

Embetet har en betydelig utfordring i å formidle nasjonale miljøverdier knyttet til arealbruk og ansvarliggjøre kommunene i å ta hensyn til ulike miljøverdier i sin planlegging.

Resultatkrav

- 9.1 Saksbehandlingstiden hvor fylkesmannen fatter vedtak etter plan- og bygningsloven bør ikke overstige tre måneder. Fylkesmannen skal rapportere om saksbehandlingstid etter plan- og bygningsloven pr 1. mars.

Ok.

- 9.2 Fylkesmannen skal sørge for at relevant informasjon legges inn i KU-basen, slik at denne er oppdatert og fullstendig.

Ok.

- 9.3 Plan- og enkeltsaksbehandling som truer rettssikkerheten eller nasjonale/regionale miljøverninteresser, skal prioriteres.

Ok.

3.5.10 Resultatområde 10 Kart- og geodata

Resultatkrav

- 10.1 FM skal løpende medvirke i produksjon og kvalitetssikring av geodata (både kart- og egenskapsdata) i henhold til gjeldende SOSI-standard og retningslinjer gitt av direktoratene
Ok.
- 10.2 FM skal installere og ta i bruk nye versjoner av fagsystem så snart disse gjøres tilgjengelig fra DN.
Ok.
- 10.3 FM skal medvirke i Arealis-organiseringen på fylkesnivå.
Ok.
- 10.4 FM skal distribuere miljøforvaltningens Arealis-datasett via Statens kartverk-FKK til kommuner og andre brukere i henhold til produktspesifikasjonene og siste gjeldende SOSI-standard.
Ok.

3.5.11 Resultatområde 11 Tverrgående virkemidler og fellesoppgaver

Generelt

Resultatkrav

- 11.1 FM skal utvikle en prosedyre for oppdatering av miljøstatusrapporten på Internett. Prosedyren skal inneholde rutiner for løpende oppdatering på områder hvor man får ny informasjon. I tillegg skal den inneholde en rutine for årlig gjennomgang og oppdatering av alt stoffet i miljøstatusrapporten slik at utdatert stoff ikke blir liggende på nettet.
Ikke utført pga ressursituasjonen.

TVERRGÅENDE OPPGAVER INNEN FORURENSNING OG AVFALL

- TS.1 FM skal innen 01.10.2003 informere aktuelle bedrifter om IPPC-direktivet og pålegge bedriftene å sende inn informasjon som skal benyttes i arbeidet med fastsettelsen av eventuelle nye utslippskrav. SFT skal ha kopi av alle brev som sendes ut.

Er startet.

- TS.2 FM skal i 2003 gjennomføre aksjonsrettede kampanjer mot virksomheter som er representative for en bransje uten egen utslippstillatelse. Arbeidet skal gjennomføres i tilknytning til et målrettet informasjonsarbeid. SFT kommer tilbake med en konkretisering.

Er gjennomført.

TSAL02	Registrere kvalitetssikrede utslippstall og avfallsmengder fra bedriftenes egenkontrollrapporter for 2002. Ikke helt ferdig med alle, blir prioritert i 1. kvartal 2004	01.06.
--------	---	--------

4 Vedlegg

4.1 Regnskapsoversikt pr. 31.12.03

FYLKESMANNEN I SØR- TRØNDELAG, REGNSKAPSOVERSIKT PR. 31.12.03, Kap.1510 post 01:

POSTER	Bevilgning	Tillatt overskride	Overført fra andre Inntektsført kap.4510	Forbruk pr.31.12.03
AAD - Tildelingsbrev 2003	52 944 000,00			
AAD's brev av 24.03.2003		156 000,00		
AAD's brev av 16.04.2003		-430 000,00		
AAD's brev av 29.04.2003		66 000,00		
AAD's brev av 16.05.2003		6 000,00		
AAD's brev av 22.08.2003		180 000,00		
Upost 0111 Organiserte stillinger				34 389 619,69
Upost 0112 Ekstrahjelp				402 603,99
Upost 0113 Bistillinger				30 000,00
Upost 0116				28 990,80
Upost 0117 Styrrer, råd og utvalg				233 417,85
Upost 0118 Trygder, pensjoner				
Sum upost 011* ekskl. arb.g.avg				35 084 632,33
Beregnet arbeidsgiveravgift				4 946 932,43
Sum upost 011* inkl. arb.g.avg				40 031 564,76
Upost 0121 Maskiner, utstyr, inventar				1 018 876,90
Upost 0122 Forbruksmaterieell				636 994,59
Upost 0123 Reiseutgifter m.m.				2 610 293,14
Upost 0124 Kontortjenester m.m.				1 227 032,93
Upost 0125 Kjøp av eksterntjenester				1 218 328,14
Upost 0126 Andre personalkostnader				326 975,84
Upost 0127 Vedlikehold og drift av maskiner, transportmidler				921 135,79
Upost 0128 Vedlikehold av bygg og anlegg				338 837,80
Upost 0129 Bygningers drift, lokalleie				10 610 121,84
Sum upost 012*				18 908 596,97
Merforbruk Teknisk enhet 2003 skal dekkes av ramme post 01. Er medtatt i forklaring på 21-post				
Refusjon fra arbeidsmarkedsetaten (inkl. aga) til post 01			222 511,00	
Refusjon svangerskap/adopsjon(inkl.aga) til			558 797,00	

post 01					
Refusjon sykepenger (inkl.aga) til post 01				1 799 412,00	
Inntekter tilhørende utgifter som er postert på kap. 1510 post 01:					
Div. inntekter iht spesifisering side 2				3 365 612,43	
Sum kap 1510					58 940 161,73
Total ramme	52 944 000,00	-22 000,00		5 946 332,43	58 868 332,43
Merforbruk 2003 som skal dekkes av 21-post					-71 829,30
Innsparingen fra 2002 - ubetalte krav - vises på merinntekt mot merutgift					626 211,37
Inndekning av Teknisk enhet sitt merforbruk - vises på merinntekt mot merutgift					-486 352,17
Sum merinntekt 2003 (reelt)					68 029,90

4.2 Finansiering og sektorplassering av antall årsverk 2003

Tabell 1. Oversikt over finansiering og sektorplassering av antall årsverk 2003

Antall årsverk	Kap. 1510	Kap. 203	Eksternt finansiert	TOTAL ÅRSVERK
Ledelse (fylkesmann+ass. fylkesmann)	1,50			1,50
Administrasjonsavdelingen (hentes fra tabell 2)	16,30	2,30	1,00	19,60
Fagoppgaver pr sektor	91,35	9,80	9,70	110,85
Barne- og familiedepartementet	3,20	0,60		3,80
Helsedepartementet	16,20		1,60	17,80
Sosialdepartementet			3,30	3,30
Landbruksdepartementet	29,20		2,50	31,70
Miljøverndepartementet	21,00		1,30	22,30
Justisdepartementet	13,00			13,00
Kommunal og regionaldepartementet	7,50			7,50
Utdannings- og forskningsdepartementet		9,20	1,00	10,20
Kultur- og kirke departementet	0,25			0,25
Andre fagdep (f.eks UD/SD)	1,00			1,00
SUM	109,15	12,10	10,70	131,95

Helsedepartementet og Sosialdepartementet kan rapporteres samlet hvis det er vanskelig å skille ut oppgavene.
Det skal tas utgangspunkt i gjennomsnittlig årsbemanning.

Tabell 2. Oversikt over støttefunksjoner. Fordeling på fagområder.

Antall årsverk	Kap. 1510	Kap. 203	Eksternt finansiert	TOTAL ÅRSVERK
Ledelse (admsjef)	0,50			0,50
Arkiv	5,00	1,00		6,00
Økonomi/regnskap	4,60	1,00		5,60
IKT	2,20	0,30		2,50
Informasjon mv				0,00
Personal	0,80			0,80
Forværlse/post mv	1,00		1,00	2,00

Andre (kantine/vaktmester mv)	2,20			2,20
SUM	16,30	2,30	1,00	19,60

Merk at alle støttefunksjoner skal rapporteres uansett avdelingstilknytning.

Tabell 3. Oversikt over enkelte aktiviteter i 2003

Arkiv		Antall saker
Antall registrerte nye saker 1/1-til 31/12 - 2003		15 119
Antall dokumenter registrert 1/1-31/12 - 2003		44 785
Økonomi/regnskap		
Antall regnskapsbilag totalt 1/1-31/12 - 2003		9620*
SUM		

* Spesifisering	Saturn	2820
	Innbetalinger	2006
	SLP**	3296
	Hovedbok	1280
	Hovedbok-OCR	218
		9620

** Antall SLP bilag er reelt sett noe høyere for under hvert bilagsnummer kan det ligge flere behandlede bilag. Det er et bilagsnummer pr person pr betalingsoppdrag, men hver person kan ha levert flere reiseregninger/lønn og godtgjøringer ol